

egressus aliquando poterit inueniri. vt dicit **Damas.** In locis autē mineralibz vbi effe dūtur lapides ⁊ metalla potissimē sunt spelūce. que quidē rōne extractōnis lapidū seu metalloz remanēt vacue quibusdā tamen colūnis siue alijs appodiatiōibz ne corruāt sunt fulate. **Selpe** tamen vel nimia mole terre colūne ille desup aggrauate. siue proprie materie mollicie resolute siue fūdi inferioris humore relaxate corruūt. ⁊ sic omnia in illis spelūcis existentia obruūt ⁊ pfundūt vnde in spelūcis manere periculosus est ⁊ difficile. tum quia frigide sunt ⁊ humide obscure instabiles ⁊ incerte. tum etiā quia byspide ⁊ dure in superficie graues ⁊ in infimo cōcaue ⁊ pfunde. **Sūt** etiā loca agrua occultationi ferarū ⁊ habitatiōni. sordidū ⁊ immūdiarū depositiōni serpenū ⁊ alioz reptiliū mansiōni.

Capitulum. LVI.

De cauerna

Cauerna est terra cōcauata a cauādo dicta eo q̄ partes terre cōcauent ⁊ p̄forant a reptilibz ⁊ ab inuicē vel p̄ partiū cōpressionē siue euacuatiōnem ⁊ eiectionē diuidātur. In cauernis siquidē mures ⁊ reptilia ⁊ vermes suas faciūt māsiōnes ad quas pfugūt quanto timent vel vident sibi imminere ab extrinseco aliquas lesiones. Ad cauernas etiā tam lapidū q̄ arborū quādcq̄ cōfugiunt volucres colūbe. s. ⁊ turtures. quādo vident aquilas ⁊ accipitres in aere venientes. Similiter herinacij cuniculi et lepores fugiunt ad cauernolos lapides quādo audiūt canes vel p̄sentunt venatores. In cauernis etiā tam terre q̄ arborū mellificāt sepe apes. nidificāt q̄dam volucres. latitant etiā in cauernis colubz ⁊ serpentes qui sepe ledunt ⁊ pungunt venenolo mortū homines ⁊ bestias ad tales cauernas appropinquātes. terra insup quādo est ex se cauernosa ⁊ spōgiola patitur sepe motū ⁊ agitationez ex vento subintrante poros suos ⁊ replente ex cuius agitatione generatur terre motus. vt dicit **Alexo.**

Explicit liber decimusquartus.

Incipit liber decimusquintus De prouintijs.

Que terre autē partibus et diuersis prouintijs p̄ quas orbis generaliter ē diuisus pauca huic op̄i sunt adiūuante dño breuiter inserēda. **Hō** tñ vt singulū dicendū. sed solūmō de his de q̄bz sacra scriptura sepius inuenit facere mētiōē.

Capitulum primū.

De orbe

Orbis autem vt dicit **Isidorus** libro. xv. arifarie est diuisus. nā vna pars asia alia europa. tertia affrica appellatur. quas tres partes orbis veteres nō equaliter diuiserūt. **Nā** asia a meridie per orientē vsq̄ ad septentrionem puenit. Europa vero a septentrione vsq̄ ad occidentē pertingit. Sed affrica ab occidente p̄ meridiem se extēdit. Sola quoq̄ asia continet vnā partē nostri habitabilis scilicet medietatem. alie vero partes scilicet affrica et europa aliaz medietatē sunt sortite. Inter has autem partes ab oceano mare magnū progreditur easq̄ intersecat. quap̄ p̄li in duas partes oriētis ⁊ occidentis orbem diuidas. i vna parte erit asia i alia vero affrica ⁊ europa. Sic autem diuiserūt post diluuiū filij noe inter quos semcum posteritate sua asiam. iaphet. europam. cham. affricam possederunt. vt dicit glosa super **Gen.** x. ⁊ super **li. Paralip.** i. **Idem** dicit **Chrysostomus** **Isidorus** et **Plinius.**

Capitulum secundum De asia

Asia itaq̄ que media credit esse pars orbis. ex noie cuiusdā mulieris est appellata. q̄ apud antiquos regnū tenuit oriētis vt dicit **Is.** li. xv. **Hec** in tertia pte orbis disposita ab oriēte habet ortū solis. a meridie oceānū. ab occasu in fō mari finit. a septentrione meoridi lacu ⁊ fluuiū thanai terminat.

Hab; autē mltas puintias & regiones & diuersas gentiū nationes in vita & in moribus mirabiles. figuris corporū sicut & affecibus mentis mirabiliter differētes quaz noīa, & situs breuiter hic ponemus sequendo ordiūem alphabeti.

Capitulum. III

De assiria

Assiria asie est regio & puintia ab assur filio sem sic vocata qui illā regionem primo post diluuiū inhabitauit & incoluit. hec ab oriēte habet indiam. a meridie mediā tāgit. ab occidēte habet tigrim. et a septentrione montē caucasum. vbi porte sunt calpie vt di. *Isi. li. xv.* In hac regione primo inuētus fuit vsus purpure. Inde etiam primo crinū & corporū vnguēta pcesserūt piter & odores ex quib; efflucit luxuria romanorū & grecorū. vt di. *Isi.* Et est terra intempātis regionib; tpatissima sed in multis extremitatib; ppter diuēstas terre mansiones sicut in bestijs et serpentib; sic etiā in hominū morib; est in plurib; inquieta. vt di. *Pli. lib. iij.* vbi describit totū feritates. In hac puintia habitant assyrii ab assur dicti. gēs potentissima. que ab antiquo ab eufrate vsq; ad nidorū alij medorū fines oīm i medio terre tenuit regionē. vt di. *Isi. li. ix.*

Capitulum. IIII

De Arabia

Arabia asie est puintia sacra. id est thurifera nūcupata. vt dicit *Isi. li. xv.* Ibi enī maxime abū dant arbores thurifere & alie odorifere ppter quā sacra aromatuū fragrantia greci eam eudemon. latini beatam vocauerunt vt dicit idē ibidem. In eius enim saltibus mirra et cinamomū crescūt et cetera medicinalia potissime inualescūt Ibi nascit auis fenuz & aliarū rerum siluestriū tam bestiarū q̄ volucrū dissimilis et varia multitudo. In arabia etiam est diuersitas gemmarū. nam vt di. *Isi. Plinius et Drosius.* ibi triplex sardonix et gemma yris. immo multiplex gemmarum numerus inuenit. Ibi enī inueni-

untur dracones et quidā aspides i quorū corpibus diuersarū gemmarū preciositas inuenit. In ipsa est saba sic a filio chus nūcupata. & est pars terre arabie sup sinū maris p̄fici coangustata et versus sinū arabicum cōsumata. de saba quere infra.

Capitulum. v

De Armenia

Armenia ab armeno iasonisthesali comite est vocata qui amissio rege iasone collecta multitudine eorū qui passim vagabant armenia cepit & ex suo noīe noīauit. vt di. *Isi. li. xv.* Hec ē terra ararath in quā fugerūt filij sennacherib quī ipm in templo dei sui orātem interfecerūt vt narrat histo. li. Regū. Et dicit ararath mons in quo archa noe post diluuiū requieuit. Sita autē est hec armenia inter mōtē thauri & caucasi a capadocia vsq; ad mare caspiū p̄tensa habens a septentrione montes ce rauneos. e quibus fluuius tigris nascit. vt di. idem *Isi. Plinius et Abul. vel Drosius.* Et est duplex armenia scz superior & inferior. sicut & due pannonie in quaz vtraq; mira quedam & mōstruosa quo ad nos sepius inueniūtur. Terra tñ armenica vbi attingit litora tigris vel eufratis herbis & frugibus nemoribus ortis & fructibus est locūdiffima. multis tñ bestiarū & crudeliū & serpentū generibus est repleta. vt di. idē. et d̄ mltā narrat *Plinius. li. ij.*

Capitulum VI

De Aradia

Aradia siue aradyn est insula q̄ tota est ciuitas sita in mari mediterraneo non longe a tyro. vt di. glo. sup locū illū *Ezech. xxvij.* Filij aradij in exercitu tuo & viri enī sūt nautici & in pugnis naualibus eruditi.

Capitulum. VII

De Albania

Albania asie maioris est puintia a calore populi nūcupata. eoq; alto crine nascant. Frigida enī regio ē respectu aliarū regionū que asie

ascribuntur. **D**ec albania habet ab oriēte mare caspiū et surgit p̄ ora septentrōa hie oceanū vsq; ad meotides paludes p̄ deserta loca incultissima se extēdens. huic terre ingētes sunt canes aior corpore tam feroces vt thauros p̄mant. leones p̄mant et elephantes beluaz fortissimas lupent et p̄sternāt vt de albanoz cane exemplificat Plin⁹ q̄ missus alexandrōte leone ap̄ro et elephāte in stadio triūphauit. vt di. idem. li. viij. ca. de canulo albanie. hęc x̄o gēs oculos h̄z p̄ictos et glaucos in pupillo. adeo vt melius de nocte q̄ de die videāt. vt di. idem. Et Jsi. li. ix. Idē etiam p̄ muro solinus narrat

Capitulū octauū

De atthica.

Atthica p̄uincia eadē est q̄ greca antiq̄ cui⁹ ps vel ciuitas dicebatur ciuitas atthenaz q̄ quōdam fuit philosophoz nutritrix et mē liberaliū literaz q̄ nihil habuit greca clarius nihil nobili⁹ q̄ diu amoris sapie studio op̄tas impendebat. vt di. Plin⁹. et Jsi. li. xv. totius atthice p̄uincie plato atthenaz doctoz fuit hanc demostenes eloquētia p̄ multoz seculoz t̄pa publicauit. vt refert Salust. sed sup̄ oia eā cōmēdat ariopagita pauli discipulus cui⁹ sapie profunditas totifere p̄tes seculi decorauit vt di. Epiphanius in dionisiū ariopagite cōmēdatiōe p̄ ut idem refert Jsi.

Capitulū nonum

De achaia

Achaia grece in europa est p̄uincia ab achēo quodā rege antiquitus appellata. hęc p̄uincia tere tota insula est. naz a septētrione vbi macedonie iungit̄ v̄ndiq; septa est maritima. nā ab oriēte h̄z cyreneū mare. ab euo greco. a meridie ioniū. ab affrico et oceanū cassopias insulas. a solo septētrionali p̄te macedonie et atthice grece sociatur. huius p̄uincie caput ē corinth⁹ loc⁹ munitissimus. vt di. Jsi. li. xv. nā ad ipsam p̄t̄z vix accessus p̄pter situs altitudinem multitudinē ppli. et p̄pter munitiōnis fortitudinē et maris vicinīatē. hęc

cōdidit corinthus herestis filius quem greci corinthiaz vocant. i. reipublice ad ministratiōem. vt di. Jsi. li. xvi.

Capitulū decimū

De archadia.

Archadia est p̄uincia interioriū mare et egeū. vt di. Jsi. co. locata quā achas iouis filius incolis tenuit et suo noie archadiā noiauit. nam etiā sicionia a quodā rege sicionio in posterū ē vocata. vt di. Jsi. li. xv.

Capitulum XI

De alania

Alania p̄uincia est pars sithie que prima et maxima regio est europae que sc̄z europa incipit a flumine tanai descendēs ad occasum p̄ septentrionalē oceanū et vsq; in fines hispanie se extēdit cuius ps orientalis et meridionalis a ponto cōsurgens tota mari magno iungit̄ et in insulas gades finit. vt di. Jsi. xv. Pars itaq; sithie prima ē alania q̄ ad meotides paludes p̄tingit et vsq; ad daciam se p̄tendit. Est autē regio latissima mitas et suas cōtūcēs barbaras natiōes sub frigidō climate cōstituta ab oriēte declinans ad aquilonem.

Capitulum XII

De amazoniaz

Amazonia est regio p̄tim in asia p̄tim sita in europa. que albaie est vicina et ab amazonibz ē vocata. Iuerūt autē amazones gothoz qui exierūt de inferiori sithia vel sirthia viros. vt di. Jsi. li. ix. q̄ maritis suis toto interfectis viroz suoz arma arripientes hostes virili animo aggressi de maritorz suoz nece sumpsērūt debitā vltiōem. nā oēm masculū a sene vsq; ad puulū i ore gladij p̄merūt et feminas reseruātes et hostiū solia diripiētes deinde p̄ter sine masculoz p̄fortio viuere deauerūt que duas reginas sc̄z marsepia et lampetam maritorz exēplo qui semp̄ duos solebāt h̄re reges sup̄ se statuerūt. quaz vna p̄cedens cū exercitu cōtra hostes dimicabat. altera interim tempulicaz guberna

bat. effecte sunt autem tam fortes breui tpe bellatrices q̄ magnā p̄te asie fere. c annis dominio suo subiecerūt. Inter ip̄ las v̄o nullū penitus masculū viuere vel morari tōe aliq̄ pmulert̄ ex finitimis tñ gentibus maritos sololis gr̄a elegerunt ad quos statutis t̄pibz accedētes plē cō ceperūt. S; tpe cōpleto ad d̄ceptiōis offi cū instituto maritos a se recedere 7 ali as māñones querere coegerūt. masculos aut̄ filios vel emactabāt vel recto tpe p̄f bus transmittēbāt. filias v̄o sibi reseruā tes eas ad sagittādū vel venendū inforz mabāt 7 ne in sagittarū ictibz mamilla rū grossicie impedirent eis in. viij. vt dz anno māmas exurebāt. 7 iō amazones sunt dicte. i. sine māma. vt di. Jli. li. ix. has v̄nīmāmas antiquitus multi voca uerūt. quaz feritatē tomuit vt dz primo hercules. deinde achilles. s; h̄ pot̄ fuit p̄ amicia q̄ p̄ vires sicut in gestis greco rū 7 amazonū cōtinet. Dicit aut̄ Jli. q̄ p̄ alexandrū magnū amazones v̄lq; ad internētōem penitus sunt telete. s; histo ria alexandri hoc nō dicit. Imo dz amazo nū regia alexandro postulanti tributap uñcios rescripisse. De tua prudentia ē mirandū q̄ cū feminis confingere statu isti. q̄re si fauēte nobis fortuna succūter te tē cōtingat. merito es cōsulis cum a mulieribz sis deuictus. q̄ si iratis nobis dijs nos deuiceris paz tibi poterit. cede re ad honozē q̄ te mulierailis triūpha // si. Sup cui v̄nō ad amiratiōez duct̄ rex generosus dicit. decēs fore nō p̄ gla diū 7 furozē mulieres vincere sed potuñ p̄ amozem. p̄pter qd̄ libertatē eis concess̄ sit et ip̄as nō violētia sed potius amici/ cia suo imperio subiūgauit.

Capitulum. XIII

De alemānia.

Alemānia nobilis et generosa ē regio in europa a leomāno flu/ uio v̄ltra danubiū s̄m Jli. sic vo cata vbi illius terre incole prius habi/ tauerūt. qui a fluuio lemano alemāni di cti sunt. hec etiā germania dicta ē vt di cit Jli. li. xv. vbi di. Post dacia q̄ finis est sytie inferioris occurrit germania ab

oriente habens danubiū a meridie renū flumū a septētrione 7 occasu oceanum. Est ē duplex germania scz supior q̄ se ex tēdit v̄lq; ad alpes 7 mare mediterrane nm siue adriaticū vbi mare magnū sistit in aquileie p̄tlo p̄ paludes. alia germa nia ē circa renū. v̄traq; germania diues est terra 7 inclita 7 tā viribus q̄ diuiti/ is ac bellicosus pplis numerosa. v̄n̄ a fecū ditate gignēdoz p̄loz a germinādo ger mania est vocata. vt di. Jli. li. xv. Gene rosos enī 7 imanes gignit p̄plos. 7e qui bus dz in li. ix. Jli. Germanie nationes sunt multe imania corpa h̄ntes viribus fortes audaces aio 7 feroces i domi va/ ptu. capto 7 venationibz occupari. fa/ cie decori 7 formosi comati 7 coma flauij liberales aio hilares 7 iocūdi 7 potissime farones q̄ in p̄dictis sunt p̄cellētes d̄q; bus di. Jli. Saxonū inqt̄ gēs in oceāo in finibus 7 litoribz cōstituta v̄rute 7 agi litate agilis. v̄n̄ sic ē appellata eo q̄ va lētissimū sit gen̄ toim p̄stanti ceteris p̄ tatis. nō ei p̄ terrā solis suis hostibz sūt infesti. v̄n̄ etiā p̄ mare ill q̄ se molestāt ac si eēt sarei s̄e ip̄ortibles atq; duri. quo rū terra valde fructifera aq; 7 flumini bus optimis irrigua. in ipoz etiā moti/ bus effodiunt oia fere metalla p̄ter sta/ gnū. Sunt 7 alie puñtie. in v̄traq; ger̄ mania q̄ nō sunt minus laude digne vt sunt austria bauaria circa danubiū. sue uia alsatia circa renū. 7 alie mlre q̄s per singulos enūerare eēt tediosum 7 saxo nibus aut̄ germanicis anglicis p̄cesserūt quoz p̄genies 7 successio britaniā insu/ lam possidet quoz ligūā 7 mozes anlico rū gēs v̄lq; hodie in pluribz imitat̄ v̄t di cit Beda in li. de gestis anglicoz. quere/ fra de littera. s. de saxonia.

Capitulum. XIII

De anglia

Anglia oceani est insula maia q̄ circūfusa mari a toto orbe v̄n̄ diḡ ē diuisa q̄ quondā albiō ab albiis rupibz a iōge circa maris litora ap parētibus ē vocata. nā succedēte tpe q̄ dā p̄ceres de troire excidio rescēdentes facta classe. palladis vt fert̄ oraculo ad

D ij

pdicte in sole litora puenerūt qui cōtra
gigātes qui tunc terrā possederūt diuti
pugnātes arte piter ⁊ x̄tute insulā supe
rat gigātibz suo dñio subiecerūt. ⁊ a bru
to qui illi exercit⁹ erat princeps terram
vocaerūt britāniā q̄si insulā a bruto tē
cpis armis ⁊ potētia acquisitā. a cui⁹ bru
ti p̄spāia reges potētissimi p̄cesserūt quo
ri opa magnifica si quez audire delectat
hystoriā bruti legat. Illa aut̄ insulap⁹ lō
ga t̄pa a saxonibus germanicis mltis ⁊
varijs interneniētibz seuissimis plijs
est acquisita ⁊ a suis posteris ē possessa. q̄
britonib⁹ vel mortuis vel exulatis insulā
inter se diuiserūt ⁊ singulis puintijs fm
lingue sue p̄prietatē noia imponētes li
gue gentis sue memoriā reliq̄rūt vocā
tes insulā angliā ab engela regina c̄ aril
simi ducis saxonū filia q̄ illā insulā post
multa p̄lia post possedit. **¶** Si. tñ dicit an
gliā ab angulo dictā q̄si terrā in fine vel
quasi m̄di angulo p̄stitūtā. **¶** Sed bea
reg. vidēs angloz p̄eros rome rena
les t̄pe paganorū audiēs q̄ eēt anglici
alludēs patrie vocabulo r̄ndit. Vere in
quit sunt anglici qz vultus nitēt vt ange
li. illis oz x̄bū annunciare salutis. naz vt
dicit **¶** Beda germanica nobilitas adhuc
in p̄ueroz cultibz resultabat. De hac in
sula dicit **¶** Pl. mltā silē ⁊ Oro. sed **¶** Pl.
summatim tangit exp̄ssins q̄ alij obicu
rius retu ere. britāniā. s. q̄ nūc d̄z āglia
est insula que s̄ aspectū gallie ⁊ hyspāie
est sita. circuit⁹ eius obtinet q̄dragesoc
ries septuaginta quinqz milia. mltā et
magna flumina sunt in ea. fōres calidi.
metalloz largāet copia gagates lapis ibi
plurim⁹ ⁊ margarita gleba optima et di
uersis fructibus valde apta. ibi oues la
nigere in p̄cipua abūdantia. ibi feraruz
et ceruoz multatudo nimia inuenit. pau
ci lupi vel nulli in insula repiūtur. et iō
oues q̄ ibi maxime abūdāt tutius i cau
lis et in pascuis sine custodia relinquin
tur vt di. **¶** Beda. **¶** An q̄dā describens insu
lā anglicanaz metricē sic dixit. Anglia
terra feroz ⁊ fertilis angulus orbis. in
sula p̄diues que toco vix eget orbe. et cu
ius totus indiget orbis ope. anglia ple
nā iocis gens lileta apta iocari. **¶** Lileta

gens cui lileta mēs et lileta lingua. **¶** S
lingua melior liberiozqz manus. **¶** S
tas alias p̄sequi gentis et insule digni
tates hic interponere esset longū. quere
infra de britannia.

Capitulum xv

De aquitannia

Aquitannia galilee ē puintia i
europa. vt di. **¶** Pl. li. xv. et est sic
ab obliquis adqz ligeris flumis
q̄d ex plurima pte termin⁹ et est eazqz
p̄de in orbē circūcingit appellata. **¶** Ter
ra siquidē fertilis ⁊ amena opidis ciuita
tibus ⁊ castris p̄clara aquis ⁊ fluminibus
irrigua. siluis cāpis ortis ⁊ p̄atis deco
ra. vineis ⁊ arboribus fructiferis diuer
si generis cōstita. et magnis diuitijs opu
lenta. **¶** Sub noie x̄o aquitānie multe p
ticulares puintie p̄phendunt. vt di. plē
nius. h̄c a circio h̄z oceausi. vt di. **¶** Oro
sius qui aquitānie fin⁹ appellat. ab occa
su hyspāniā h̄z. a septētrione ⁊ occidente
galliā lugdunēsem. ab euro ⁊ meridie
tingit puintiam nartonenē. vt di. oro.

Capitulum. xvi.

De andegauia

Adegauia est gallie p̄uincia
que aq̄tānie ē vicina et vsqz ad
minozē britāniā se extēdit cui⁹
metropolis andegaus ē noīata. a qua in
circuitu tota puintia andegauia ē voca
ta. ⁊ est terra vinifera ⁊ fructifera bonis
oibus opulenta. similia aquitannie i
neis et in fruge

Capitulum xvii

De aluernia

Auernia gallie lugdunēsis ē p̄
uincia. cui⁹ ciuitas maior mons
nūcupat. h̄c ab euro h̄z germa
niā. ab austro iraliā. ab occidēte narto
nē. puintia. a septētrione galliā belgi
cam. **¶** Est aut̄ terra siluestris ⁊ nemorosa
montuosa pascuosa feris pecudibz zar
mētis referta frugifera ⁊ vinifera in ml
tis locis.

Capitulū xviii

Liber. xv

De apulia

Apulia est regio maritima in italia que ps est europe ab insula sicilie p maris brachiū sepata. terra siquide ē multū p̄fosa. auro ⁊ argēto referta frumēto mero ⁊ oleo opulēta ciuitatibz nobilissimis inclita. caltris et opidis p̄munita. frugibz ⁊ dineris generis fructibz fertilis ⁊ fecūda. Finis ē europe p̄tra meridiē q̄ solo mari a barbaria est diuisa. Fōres d̄r h̄fcalidos infirmis p̄bētes sanitate ⁊ medicina. Metrop̄l̄ aūt illius regiōis brūdusū d̄r quā greci quondā edificauerūt. ⁊ d̄r a. brūdo grece q̄si caput cerui latine. Illa enī ad modū ceruini capitis h̄ntis cornua d̄r eē disposita vt di. *Ph. li. xvi. in ca. de nobz ciuitatū.* Huic a latere adiacet terra q̄ d̄r cāpania mater frugū. nā ei⁹ gleba fertilis sima est quo ad frugū multitudinē pducendā et cuius abundantia multe puinitie sustentant etiam transmarine.

De affrica

Affrica vt quibā putat est dicta q̄si aprica. eo q̄ soli siue celo sit p̄tina r̄apta p̄pter qd̄ horrozi frigor is nullatenus est subiecta vt di. *Ph. li. xv.* Alij putat affrica eē dicta ab affre filio abaze et cethura q̄ d̄r durisse x̄sus libiā exercitū ⁊ ibi victis hostibz cōsedisse ei⁹ q̄ p̄steros affros noiaſse vt di. *Ph. li. ix.* Incipit aūt affrica a finibz egipti p̄gēs iuxta meridiē p̄ ethiopiā vsq̄ ad athlan tem mōtē. a septētrione v̄o mari medietaneo claudis ⁊ in gaditano fretō finis. Hec m̄sidi tertia d̄r esse ps diuisa p̄tra asiā ⁊ europā. h̄z aūt puinitias multas. sicut libiā cirenēsem tripolim bisātū carthaginē mauritanā ethiopiā ⁊ mltas alias. Est aūt illa ps m̄sidi q̄ affrica d̄r minor spacio q̄ asia vel europa. sed p̄ sua q̄titate ditior ē ⁊ mirabilior in qualitate. Nam in auro ⁊ gemis ditissima ē sicut frugibz fructibz ⁊ oliuis. Mirabilissiaf etiā pducit bestiaz ⁊ h̄im spēs ⁊ figuraf vt patebit q̄si regiones affrice p̄ sua nomina describent. Solis ardore p̄ alijs terris epurif varijs oceani finib⁹ intercipit. arenaz cumulis sterilis in multis p̄bus efficit. Et a satiris pilosis tigris

dibus et alijs horrendis bestijs possidet. et hoc inferius plus patebit.

De asturia

Asturia est puinitia in citeriori hispania in cōfinio europe ⁊ affrice p̄stituta. vt di. *Ph. li. xv.* vñ astures sunt dicti q̄ p̄p̄tariū flumē nūc inhabitat quoz terra ē siluis ⁊ montib⁹ q̄si v̄ndiqz circūsepta. vt di. idē. Illius soli⁹ incole sunt vt dicit respectu a lioz aio placidi literales ⁊ benigni quoz ciuitas metropolis noiaſ. terra q̄dē mēto frumēto ⁊ oleo min⁹ abūdāt. nā terra ē frigida ⁊ ad h̄mōi p̄ductōem frugum v̄l fructū min⁹ apta. abūdāt aūt ibi mēliū ⁊ castanee supra modū. Dicunt aūt ibi multa crescere fructū genera et p̄moz. de quib⁹ loco vini faciūt sibi potū. Feris siluestrib⁹ ⁊ etiā domesticis p̄cudibus sunt maxime opulēti. Populus aūt generaliter vt dicit ex natura hilaris ē. et canore vocis in cursu agilis. ⁊ in plijs militās. elegātis stature ⁊ pulcre forme s̄m sitū p̄rie ⁊ qualitatē calide regiōis ad loquēdū ⁊ forsan teridendū lingua leuis

De aragonia

Aragonia puinitia ē in hispania vineaz ⁊ frugū fecūda. fontib⁹ et flumibz irrigua. ab aragoē quondā occupata a qb⁹ regio vsqz hodie noiaſtur. Hā gothoz gens q̄nqz in illa puinitia habitabat. vñ aragonia q̄si aragothia ē vocata vt dicit *Ph. quā p̄fuit iter flum. cui⁹ metrop̄l̄ appellat cesar augusta*

De babilonia

Babilonia asie est puinitia in caldea. cui⁹ caput est v̄bz babilonia qua regio ē n̄cupata tā nobilis vt caldea et assiria ⁊ mesopotamia ali q̄si in eius nomē trāsiertit. vt di. *Ph. lib. xv.* Hanc p̄terfluit flumia nobilissima inter q̄ p̄cipua sunt tigris ⁊ eufrates. q̄ de piculo h̄nt ortū. Est aūt regio oim frugū et fructū fertilissima vinifera ⁊ aromaticis artubus ⁊ herbis plena. gēmarū ⁊ metalloz copijs ditissima. camelis equis asinis ⁊ mulis ⁊ alijs iumentis abūdantissima. feris et mirabilib⁹ bestijs ac mōstruosis abūdans maxime in deftis cuius metropolis quondā est dicta

babilon .i. confusio. eo q̄ ibi lingua edifi
 cani iū turrim babel est cōfusa. vt dicit **De**
 ne. xi. **L**ui⁹ magnitudinē describit **Die**
 ro. iij. **A**sa. xi. **B**abilon inq̄t ē metropo
 lis caldeoꝝ cuius muri. xvi. milia passuū
 erāt p̄ quadꝛū ab angulo in angulū qd̄ ē
 simul. lxxij. xñ duabus leucas. ⁊ duabus
 vni⁹ leuce p̄ tribus muri tendebant. ibi
 q̄ erat turris triū miliū passuū in altitu
 dine. i. duarū leucarū a lato in artū coan
 gustata cuius materia fuerūt lateres co
 cti ex bitumine indissolubili. vñ nec igne
 nec aqua dissolui potest. ⁊ q̄ ibi cōfu
 sum est labiū hebraice dicta ē babel. gre
 ce aut̄ babilon a qua regio tota in circui
 tu babilonia ē vocata. **D**uic ipauit rex
 potentissimus. s. nabuchodonosor q̄ iter
 ceteras mūdi nationes q̄s caldeoꝝ sub
 iecit impio iudeā etiā captiuauit p̄pter
 qd̄ babilon sub balthasar nepote suo per
 cyrū ⁊ dariū reges p̄lax ⁊ medoꝝ penit⁹
 destructa fuit. nec vñq̄ iterato repata. s̄
 te eius reliquis due ciuitates sc̄z sophō
 et iherosophon fuerūt in p̄side edificate
 vt dicit **Hiero.** **L**ocus aut̄ vbi quōdam
 fuit babilō ē desertus ⁊ nihil cōtinet nisi
 bestias mōstruosas. q̄re ista de chaldaea

Capitulum xxiii

De bactria
Bactria est regio in asia cui su
 uius noie bactrus nomē dedit
 vt di. **Isi.** li. xv. **D**ni⁹ p̄tes q̄ sūt
 plane p̄ pte iugis ambiūf. q̄ aut̄ aduer
 se sunt indi fluuij fontib⁹ terminant̄ re
 liq̄ includit ophus fluuius. **S**ittit autē
 bactria fortissimos camelos nūq̄ pedes
 atterentes vt dicit **Isi.**

Capitulum xxiiii

De bracciana
Bracciana regio est in africa ex
 duobus opidis nobilissimis est
 sortita vocabulū. ex quib⁹ vni⁹
 andrometh⁹ vocat. alter vocat̄ bizantū.
 hec secūda ē glebis ⁊ oleis cui⁹ hum⁹ est
 ita piguis vt iacta ibi semina incremen
 ta p̄ne ceteris fruges nascant̄ vt dicit
Isi. li. xv. **D**e bragmanis quere infra
 in fine istius libri.

Capitulum xxv

De brabantia.
Brabantia germanie finalis ep̄
 uincia q̄ gallie belgice ē cōtigua
 hñs renū ab oriēte ⁊ frisia britā
 nicū oceanū ⁊ flādricū sinū ab aq̄lone i
 ferioꝝ ē galliā ab occidēte ⁊o supioꝝem ⁊
 franciā a meridie. quā amnis mosa p̄re
 terfuit ⁊ scaldia fluui⁹ intrās cū flutu ⁊
 refluxu maris alijs riuulis varijs ⁊ fons
 tivo irrigua terra i mltā pte vni⁹fera ne
 morosa collib⁹ p̄zatis ⁊ ortis decoꝝa. ar
 borib⁹ fructiferis ⁊ siluestrib⁹ plena abū
 dās aialib⁹ domesticis ⁊ siluest. b⁹ceruis
 hinnulis ap̄ris leporib⁹ ⁊ cuniculis. mltā
 hñs opida famosa terra fertilis fru
 gibus ⁊ p̄p̄losa gēs elegātis stature ex
 venuste forme bellicosa aiosa s̄ hostes. ir
 ter se aut̄ placita et quieta. gens benefi
 ca deuota et benigna

Capitulum xxvi

De belgica
Belgica dicitur gallie p̄uincie i euro
 pa a belgis ciuitate sic dicta vt
 di. **Isi.** li. ix. **H**ec ab oriēte vt di
 oꝝo. h̄z germaniā siue flumen renū ab
 euro h̄z alpes p̄ninas. a meridie p̄uin
 tiā nartonelem i q̄ ciuitas arelateis si
 ta ē. ab occasu p̄uinciam lugdunēse. a cir
 cio oceanū britānicū. a septētrione brē
 tānicā insulā siue angliā. hec regio i fru
 gibus ⁊ fructib⁹ efecūda. ⁊ in multis lo
 cis vni⁹fera. multū populosa. ciuitatib⁹
 et opidis munita. gēs ei⁹ feroc̄ naturalē
 ter vt di. **Isi.** ix. et aiosa. amib⁹ ⁊ fluuijs
 irrigua aruis ⁊ fecūdissimis nemorib⁹ ⁊
 p̄zatis decoꝝa iumētis ⁊ pecudib⁹ plena
 pauca hñs mōstruosa p̄ter ranas ⁊ colu
 bꝝos pauca generans venenosa. **T**erra
 siquidē solet esse generaliter pacifica ⁊ q̄
 era. in plurimos populos lingua aliquant
 tulū differētes ē hec belgica subdiuisa

Capitulum xxvii

De bithinia
Bithinia vt di. **Isi.** minoris asie
 est p̄uincia in ponti exordio ad p̄
 tem solis orientis auersa tracie

adiacet. multis antea nobis nominata
nam prius tericia ē dicta. deinde a bithi
nio rege fuit mox bithinia nūcupata. ip
sa ē maior frigia. cuius metropol' dicitur nicho
media. vbi fugiēs hanibal princeps Icar
thaginis veneno aīam expiravit vt dicitur
I. li. xv. **L**ōdita ē autē p̄rio bithinia a
phenice q̄ prius miramūda vocabatur vt
dicitur I. li. xv.

Capitulū xxviii

De britannia

Britannia oceani ē insula I euro
pa p̄ longā inlaxetia extendit. a
meridie h̄z gallias. vt dicitur. Oro.
Dec insula h̄z in longū milia octoginta.
in latū milia ducēta. a tergo autē vt in oc
ceano infinito p̄t. Orcades insulas h̄z
quarū. xx. deserte sunt. et. xij. incoluntur
deinde occurrit insula tyle nauigatōe sec
die vt dicitur. I. li. iij. et I. li. xv. a britā
nia insula sepata. Scōm Orofū h̄z
sus circū I medio oceano sita ē p̄pter e
maximā distātia paucis nota. h̄z britā
nia vt dicitur. I. li. iij. c. xvij. inter septētri
onē et occidentē iac̄s opposita germanie gal
lie et hispanie maximo interuallo. Du
ic primo albino nomē fuit forsan p̄pter al
bas rupes insulā circū dātes. vnde a bri
to britānia ē dicta. sed tandem a germani
cis ipam obtinētib' angliā ē vocata. q̄
re supra multa de angliā de lra a. Est au
tem alia britānia minor sup oceanū aq̄
tannicū. sita in p̄tibus galliarū q̄ a brito
nibus relinquētib' britāniā maiore p̄o
pter ip̄portunitatē germanorū est vsq̄ ho
die p̄lōsa. vbi vsq̄ ad h̄c t̄pa genus bri
tonū et nomē pseuerat et quibus h̄c britā
nia in multis laudib' digna sit nō t̄n p̄t
filia matri minor britānia maiori cōpa
rit. iō h̄n minor britānia debuit vocari q̄
sicut nec numero ppli. sic nec merito so
li potest maiori britannie adequari

Capitulū xxix

De uecia

Becia p̄uincia belladis est p̄ti
cula in grecia. vt dicitur. I. li. xv. a
boue. vt dicitur primitus nōiata. Et
hoc h̄c de cā. Dū enī cathin' agenozis fi

lius europam sororem suam a ioue raptam
ex p̄cepto p̄ris q̄reret nec repiret. pa
tris iram formidās firmato aīo ele
git exiliū et dū casu bouis seq̄ret vestigia
locū vbi ipa recubuit adinuenit. et iō no
mine bouis locū illū ueciā nōiavit vbi et
thebas p̄struxit vbi quondā ciuilia bella
retonuerūt. et hic nati sunt appollo et her
cules maior ille thebanus. eadē ē euno
mia vocata a quodā fonte q̄ ibi ē quon
dā appollini cōsecratus. vt dicitur. I. li. xv.
In hac terra ē lacus quidā iurialis vt q̄
de eo biberit furore libidinis inardescit
vt dicitur. idē li. xij. i. c. d. aq̄s. q̄re. s. d. fōtib'

Capitulum xxx

De Bohemia.

Bohemia ps est messie ad pla
gam oriētālē iuxta germaniā po
sita in europa que a mōtib' ma
rimis et siluis tenuissimis et altis vndiq̄
circū septa. a germania et p̄ania et nati
onib' alijs p̄ mōtes siluas et flumina ē di
uisa. Est autē regio mōtū altidine i plu
rimis sui p̄tibus valde firma caporum et
p̄torū planicie asp̄icua. facie celi salu
berrima. gleba fertilissima in vineis abū
dans et annona. in auro argēto stāno et ce
teris metallis ditissima. fontibus et flu
uijs irrigua. nā terrā irrigat albia flui
nobilissimus in montibus oris bohemorū
sili et mulda que p̄terfluit pragā regiam
ciuitatē. in ei' mōtib' abūdāt pini et abi
etes abūdāt herbe innumerabiles non so
lūmō pascuales s̄metiā aromaticae me
dicinales. ibi diuersorū generū abūdant
fere innumerabiles. s. v. h. apzi. cerui. capo
le. tragelaphi. bubali seu bisontes. et in
ter has feras est quedā h̄ns magnitudi
nē bouis. h̄c bestia ferax est et leua et habz
magna cornua et ampla cū q̄bus se defen
dit. sed h̄ns submēto amplū folliculū in
ip̄o aq̄s recolligit. et curvēdo aquā miro
mō in illo folliculo calefacit quā sup ve
natores seu canes sibi nimis appropin
quantes p̄icit et q̄cqd tetigerit tepilat.
horribiliter et erurit. et hoc aīal lingua bo
hemica loni nūcupat. Hec terra circū
ex p̄te oriētis morauia et p̄ania ex p̄te
curi aq̄lonaris polonia. ex p̄te ho meri

diet austria. ex pte occidentis bauaria germanica et missenensis marchia circumdatur et ambitur.

Capitulum xxxi

De burgundia

Burgundia pars est gallie zenonensis que usque ad alpes peninos se extendit. et est burgundia a burgis dicta. In. ii. eo quod ostregoti straturi italiam ibi fecerunt burgos plures. i. opida et munitiones. Terra enim est fortis et motuosa et in locis pluribus nemorosa. aquas et flumina et rivulis irrigua. in multis locis fertilis et fecunda et in multis sterilis arida et in aquosa iuxta alpes maris frigida propter frequenter imbrium et nivium inundationes. plures sunt incolae iuxta alpes qui ex frequenter visu aquarum nivium efficiuntur sub mente turgidi et strumosi. feris abundant. sylvas apris cervis et multis alijs.

Capitulum xxxii

De capadocia.

Capadocia est punitia in maiora asia in capite hinc collocata ab oriente armeniam tangit. ab occidente asia minor ab aqlone consitios campos quos habuerunt quodam amazones et mare tibericum a meridie thaur montem cui subiacet cilicia et ylauria usque ad silicium sinus qui spectat in sulam ciprius albis amnis per ea fluit. quodam liddie regna discurrunt a phis. vt di. In. li. xv. et Orosi. li. i. Hi ortum habuerunt primo a mosoch filio iaplex vni et vrbis apud eos manet usque hodie que mozeta dicitur. vt di. In. li. ix.

Capitulum xxxiii

De caldea

Caldea quasi cassidea a calseph filio nachor fratre abrahe fuit cognominata vt di. In. vii. caldei dicitur sunt a cassetib qui cassidei. Et est regio maxima sita iuxta eufratem in qua est campus duran in quo ouenerunt gigantes post diluuium et de philio neroth edificauerunt turris babel. a qua ciuitas ibi edificata vocata est babilon et tota regio babilonia fuit in posterum nuncupata vix supra in lra b. que ibi

te babilonia. **S**ic dicendum quod Orosius dicat de babilone li. ii. Rex inquit priamus apud assirios que eminere ceteris potuit nunc fuit. occiso autem nino semiramis uxor eius tota assie regina babilonia urbem quam inceperat neroth amplauit et instaurauit et ut esset caput regni assiriorum instituit et durauitque et stetit regnum istud in conditum. Sed in. iij. annis. usque ad sardana pallum quem interfecit arabes prefectus meodorum et tunc incepit pite regnum assiriorum. **S**ed ex toto perijt quia ciuitas babilonia est ita destructa quod vix credi poterat apud mortales quod tanta fortis ciuitas possit capi. **F**uit enim castrore more menibus pibus que dicitur disposita et de murore magnitudine et firmitate vix credi potest. nam in latitudine habuerunt muri cubitos. l. quater tamen habuerunt in altitudine. **A**mbitus eius in circuitu fuit. cccc. stadiis. et lxxx. murus de coculi late re fusus bitumie operatus fossa extrinsecus late patens in quam amnis circumfluxit a fronte murore. **C**entum erant porte in murore circuitu. erant defensorum habitacula equa disposita mire magnitudinis et fortitudinis. **q**uis esset ita fortis. tamen cito victa et capta subuersa est. **N**am in. ccc. et lxx. alius flumen cyrus diuisit sic et ante fecerat gage flumen quem irat de flumen eo quod vniu de suis membris submersisset eundem diuisit in. ccc. et lxx. partes. **C**um subtracta aqua que fluebat per ciuitatem fuit facilius capta vt di. idem **O**rosius **I**n illo anno quo babilonia ab arbato incepit destrui. incepit roma fundari. **C**um sub vna conuenientia temporum illa cecidit. ista surrexit. et quia per senio defecit regnum primum orientis incepit pulscere regnum occidentis.

Capitulum xxxiiii

De cedar.

Cedar nomen est regionis in qua habitant ysmakelite que fuerunt filii cedard progeniti ysmakel. **N**am ysmakel fuit filius abrahe ex agar egyptia ancilla eius. vni vni vocant agarem que saraceni. quibus usurpato nomine frustra se esse de saracenis genitos gliens vt di. In. li. ix. habent domos non edificat sed tanquam ferales homines per vastas solitudines euagantes in tabernaculis habitant de pedibus et venationibus

Liber. xv.

victum acquirere. et ideo onager fu-
it vocatus israhel sicut dicit glo. super
Dei. xvi. Dixerit hō fetus rē. qui vt di.
oem bestiarū rabiē supgredient. et mālue-
ri ab eis pterent. nā vt dicit methodi⁹ fu-
tur ē vt adhuc sel piter pgregati creāt
de desertis et obtinebūt orbē terre p viij
ebdomadas ānoz et vocabit⁹ via illoꝝ via
angustie. nā ciuitates et regna subuertēt
in locis sacratīs sacerdotes interficient
ibidē cū mlierib⁹ tormient de sacris va-
sis bibent et ad sepulcra sanctorū iumen-
ta ligabūt p nequicia xpianoz qui tunc
erūt. hec et multa alia recitat q̄ habitato-
res cedar. i. israhelite i orbe sūt factuz;

Capitulū. xxxv

De cancia

Cancia puintia est anglie iuxta
britānicū oceanū sita. cui⁹ me-
trop⁹ dicit⁹ cānuaria. et ē terra fru-
gifera et nemorosa fōtib⁹ et flumibus irri-
gua. maris portus in signis diuitijs lo-
cuples salubritate celi p̄cipua

De cantabria Capitulū. xxxvi

Cantabria puintia est hispanie
vocabulo vrbis et annis hile-
ri sic vocata. cui⁹ gentis animus
est p̄tinax ad latrocinandū et ad bellādū
pnus et ad patiēda verbera sp̄ est p̄tus
vt dicit Isid. li. ix. Hinc vicina est celti-
beria ab gallis celticia hiberis sic vocata

De chananea Capitulū. xxxvij.

Chananea est regio in siria que
a filijs chanaan filij cham post
diluuium est possessa et fuerunt
ex eis. i. nationes vt di. Isid. li. ix. et qui
bus fuerunt. vij. nationes de semite cha-
naam in quib⁹ maledictio cham fuit q̄si
hereditario radicata et ideo a filijs isra-
hel diuiso p̄cepto fuerūt teleti et eaz ter-
mini ab eisdē occupati vt di. Isid. li. ix.

De campana Capitulū. xxxviij.

Campania est italie puintia in
ter romanū territorium et apu-
liam collocata cuius metropo-
lis quondam fuit capua a siluio rege al-
banoz extructa. a capacitate sic dicta eo
q̄ et terra oem vite fructū capiat. vñ
et caput ē vrbis cāpanie iter tres mari-

mas citates romā cartaginē noīata et
q̄ aliquā puintia italie cāpania fuerit no-
miata. mltē sūt alie citates famose loci
pletes et p̄lose ad puintiā cāpanie p̄tinet
sic neapolis et pontecolis vbi balnea xgi-
lij in honore habebant. Est at̄ fra vine-
arum frugum et olearū ferarū abūdans
fructibus generū diuersoz. Est at̄ alia
campania cisalpina gallie lenonenis p-
uintia cuius caput ciuitas est treueris.
alias trecentis.

De cauda Capitulū. xxxix.

Cauda vocatur quedam insula i
principio arca. deinde paulatim
dilatatatur. cuius ingressus ē dif-
ficialis et laboriosus vt patet Actū. aplo-
rum. xxvij. c. Est at̄ hec insula inter si-
riam et italiam iuxta cretā et sardiniam

De cilicia Capitulum. xl.

Cilicia minoris asie est puintia
a quodam antiquiore iouis filio
vt asserunt nominata vt di. Isi-
dorus li. xv. Hec ab occidente habet lici-
am a meridie mare siculū. ab oriente et
septentrione h̄z montis thauri iuga. h̄c
cignus annus intersecat. matrē h̄z vrbis
um tharsimaniā q̄ et tharsis dicitur.
Fuit autem indelnatus paulus et cho-
riscos opidum eius est vbi est croc⁹ plu-
rimus et optimus in spiramine fragrā-
tissimus et colore plus q̄ aureus. vt di-
cit Isid. li. xv.

Capitulū. xli

De cypros

Cypros est insula a cypzo ciuita-
te que in ea est nominata. vt
dicit Isid. li. xv. Ipsa est et pa-
phon que quondam fuit veneri consecra-
ta. multum autem quondam fuit famo-
sa. et maxime de metallis eris. ibi etiam
es p̄tio d̄ fuisse reptum et eius vsus vt
dicit idem. Terra est vinifera et fortia
sunt valde illius loci vina. ciuitates mo-
do habet multas et nobiles inter quas
caput et metropolis dicitur inchofia. ter-
ra est mari vndiqz clausa. sed inter⁹ sil-
uis campis p̄tatis vineis et frugibus ni-
mis plena. fōtib⁹ et amnibus irrigu⁹
et mltis diuitijs p̄t̄ et elitijs opulēsa. a

insula vocatur sepius cethym in scriptura. vt di. **Isi. li. ix.** Et dicta est sic a quodam filio Jonan nepote iaphet. vt dicit **Isi.** De hac insula dicit **Orosi. li. i.** In su'a cypros mari cyrico cingit ab occidente mari paphilico. a septentrione aulone alicio. a meridie sirie et phenicis pelago circidaf. cuius spatium in longo tenet. clxxv milia passuum. in lato xvo milia passuum. cxxv

Decreta. ca. XLII

Creta grece est insula a quodam rege indigena dicto crete noia. ta. anter ortum et occasum longissimo tractu porrecta a septentrione estibus ab austro egyptijs vndis pfusa. fuit quodam centum vrbibus nobilibus decorata. vnde et cetrapol' dicta est. Primo autem fuit insula que remis et armis claruit ac sagittis prima lris iura tradidit. eques tres turmas prima vocuit. studium musicum in ea primo repositum ab ideis dactylis mundo tradidit et exercendo ampliauit. pecudes et capras hinc copiosas. ceruos autem et capras valde paucas. lupos et vulpes aliarumque ferarum noxia genera nunquam gignit. serpenti ibi nullus. nulla noctua. et si alius de trassata inueniat statim moritur. terra est vitibus amica. arboribus posita. herbis medicinalibus referta. vt diptanno et alno et hmoi. gemmas etiam generat preciosas. gignit enim lapidem qui iocete dactylus dicitur. vt di. **Isi. li. xv.** Et cum sit insula a maioribus venenis notabiliter libera. tamen sphalangias. i. quasdam araneas generat venenosas. hucusque **Isi. li. xv.** idem per omnia narrat. **Isi. li. iij.** De eadem etiam insula di. **Orosi.** Creta ab oriente finit mari carpaceo. ab occasu et septentrione mari cretico. a meridie mari libico quod adriaticus vocant. et habet in longo passuum milia. c. et lxxvij. In lato vero milia. l. quere de dispositione domus vedali in creta. **Isi. li. xvi. c. iij.** de ciuitatibus

Capitulum. XLIII.

C De ciuitatibus **Isidori.** Idades insule. vt di. **Isi. li. xv.** quondam grece fuerunt que inde ciuitates autumant esse dictas quod li

cet spatium longioribus a telo porrecte. in orbem tamen circa velum site sunt. Nam orbem greci ciclu' vocant. quidam tamen dicunt sic eas vocatas propter scopulos que in circuitu earum sunt. hec insule sunt in hellesponto in teregeti mare et maleum constitute. Circumdant enim pelago indico. et sunt numero. longitudo tendentes a septentrione in meridiem habent. l. milia passuum a septentrione in meridiem. et. l. milia ab oriente in occasum. **Isi.** fm orosium xvo milia. cc. **Isidori.** xvo inter has insulas vt di. orosii. ab oriente est rodus. a septentrione scenodo. a meridie capados. ab occasu citeras. Ab oriente finiuntur littoribus asie. ab occidente mari ycario. a septentrione mari egeo a meridie mari carphacio.

Capitulum XLIII

De chya

Chya vel choes est insula adiacens punitie atthice in qua proceras medicus natus est. Et hec insula primo lanificij arte claruit vt di. ides Equos etiam dicitur nutrire laudabiles in quibus salomoni antequam gloriari videretur. vt dicitur **Reg. viij.** ubi dicitur d' chya adducebant eie equos.

De corfica. Capitulum. clv.

Corfica est insula multis punitijs angulosa. hec habet ab oriente tyrenicum mare et portum vrbis rome. a meridie sardiniam. ab occasu baleares. a septentrione ligusticum sinum. et tenet in longum clvi. milia passuum. in latum milia. xxvi.

De dalmacia Capitulum. clvi.

Dalmacia grece est punitia secundum antiquam terre punitidem. a velum eiusdem punitie ciuitate maxima nominata. hec punitia habet ab oriente macedoniam. a septentrione messiam. ab occasu histriam. a meridie sinu adriatico terminatur. vt dicit **Isido. li. xv.** Et **Orosi.** dicit idem. gens illius terre est fortis et robusta preditae rapinis. praticam enim vitam ex ipsis plurimum ducunt.

Capitulum. XLVII

De dacia

Liber. xv.

Dacia est regio in europa a danis grecis vt dicitur primitus occupata In multis insulis et punitijs sub diuisa cum germania contigua, cuius gens quodam fuit feror et nimium bellicosa, propter quod britanias noricis et multis aliarum regionum insulis dominabatur. In hunc dicitur li. ix. Daci gothorum fuerunt solummodo, et dictos putant dacos quodam dagos de gothorum scilicet genere procreatos. In cunctis autem sit primitus procreatus populus, hoc certum est quod multum est proposita, et legatis stature, come pulcre, et core facie et generaliter et famosa. Sed et si a se uia contra hostes, tamen naturaliter pia est et mente placida erga quoslibet innocentes.

De telo. Cap. xlvij.

Delos insula grece est in medio cycladii constituta, sic dicta eo quod post diluuium ceterorum ut fertur multum mensibus obsideret, ante omnes terras illa insula radijs solis primo est illustrata, et quod primo est manifestata id nomen telos insula est sortita, nam telon grece manifestum dicitur. Ipa est et ortigia eo quod ibi primo uise sunt coturnices aues, scilicet quos greci ortigiales vocant. In hac insula latona enixa est apollineus dicitur li. xv, et est telos nomen insule et ciuitatis.

De tedan. xlix.

Dedan regio est in ethiopia loca ad eam tali plaga, ut dicitur li. ix. a biddas elephatibus et ebore et lignis etenim ut dicitur glo. sup. Ezech. xvij.

De europa. Capitulum. l.

Europa tertia dicitur esse pars orbis ab europa filia agenoris regis libie est vocata, quam iupiter rapiens de africa ad cretam duxit et maximam partem orbis terrarum eius nomine appellauit ut dicitur li. xv. De europa autem scribitur, ordo dicens Europe regiones et gentes incipiunt a montibus riphis meotidisque paludibus que sunt ad orientem descendentes ad occasum per littora septentrionalia oceanum usque ad galliam belgicam et flumen renum quod est usque ad oceanum deinde ad danubium quem hystrum vocant qui est a meridie et ad orientem directus portum accipit. In. autem li. xv. dicitur quod incipit a flumine rhanai descendens ad occasum per septentrionalia oceanum usque ad fines hispanie, cuius pars orientalis

lis et meridiana a ponto conuersus tota mari magno coniungitur et in insulas gadel finit. Prima ergo regio europe est scythia inferior que a meotidis paludibus incipiens inter danubium et oceanum septentrionalem usque ad germaniam porrigitur, ut dicitur li. xv. Et hec terra propter barbaras gentes specialiter barbara nuncupatur, et sunt gentes in uniuersis partibus. Pro. liij. Inter quas prima est alania que ad meotides paludes pertingit post gothia, deinde de dacia, et post germaniam, deinde gallia et britanica insula et cades insule medietate. Tandem hispania minor in cuius finibus finit europa ex partibus occidentis, a parte autem superiori versus meridiem multas et maximas regiones scilicet pannoniam mesiam, traciam, greciam cum finibus suis italiam cum insulis et terminis suis. Hec mundi particula et si sit minor quam asia, tamen par est in populorum numerosa genere rostrate, populos enim ut dicitur plinius alit corpore maiores, uiribus fortiores, animo audaciores, forma et specie pulchriores quam faciunt alie vel affricae regiones. Nam solaris estus adurens propter eius permanentiam super affricam illos efficit consumendo humores corpore breuiore, facie nigriores, crine crispiores, et propter euaporationem spirituum pro aptos poros animo defectiores. Contra ratio non est apud septentrionales, nam ex frigidityte poros intrinsecus opilate generant humores in corpore et efficiunt homines corpulentiores et ex ipsa frigidityte que mater est albedinis in exterioribus in cute scilicet et facie albiore, et ex repulsione uaporis et spirituum ad interiora efficiunt calidiores interioribus, et pro consequens plus audaces. Holes non asie quorum regio prima est ab oriente mediocriter in hoc se habent, ut dicitur Plinius.

De euilath LI

Euilath punitia est superiori india ab oriente incipiens et logo terrarum tractu versus septentrionem se diffundens. Dicta est euilath a filio herber patriarche hebreorum, sicut dicitur glo. sup. Gen. i. et c. ubi dicitur quod inter filios herber pro iecta euilath nolas, hac regionem profuerit ga

ges fluius qui alio noie p hison i libro
 geneleos nūcup af. quē plini. mitis ex/
 tollit laudibus li. iij. c. xx. vbi di. q. gan/
 ges indicis fluius multos vel quasi infini/
 tos in se recipit amnes et nauigabiles vt
 idapsem. cantabziam. isepim. et multos
 alios nec est vnq̄ latior quinquaginta
 stadijs. nec pfundior nec altior quinde/
 tim passibus. hic fluius circuit terras
 eulath. in qua abūdat aurū et spēs aro/
 maticę vt bdellū. et gemme p̄ciosę vt o/
 nichiuus et carbūculus et h̄mōi. vt dicit
 idem et glo. sup. Bene. In hac terra sūt
 multe regiones p̄ticulares in quib⁹ po/
 tūst se elephātorū d̄r abūdate mltitudo.

De ethiopia LII

Ethiopia a colore populi ē pri/
 mitus vocata quos solis vicin/
 tas tenet vt di. Ii. xv. Deniq̄
 vim sideris p̄dit hominū color. Est eius
 uigis estus. nam quicquid est sub meri/
 dianio cardine est circa occasum mōtuo/
 sa. circa mediu h̄o arenosa. ad orientale
 vero eius plagam maxime deserta ē. Cu/
 ius situs ab occasu mōtis athlantis ad
 orientem vsq̄ in fines egypti porrigitur. a
 meridie oceano. a septentrione nilo flu/
 mine claudit. plurimas h̄is gentes di/
 uerso vultu et mōstruosa facie horribiles
 feratū quoq̄ et serpentū multitudinem est
 referta. Illic quoq̄ rinocerota bestia. ca/
 melcon. abasiliscus dracones ingētes ex/
 quoz cerebro gēme extrahūt. iacinc⁹
 et crisoprasius ac topasi⁹ et alie gēme plu/
 rime in illis p̄tib⁹ repiunt et cinamomus
 ibi colligitur. Due autem sunt ethiopie
 vna circa ortū solis. alia est in maurita/
 nia circa occasum. et illa hispanie magis
 est vicina. Deinde numedia tandem
 cartbaginēsis puincia post est gethulia et
 vltimo p̄tra cursum solis in meridie ē
 ethiopia exusta. vltra quā dicit fabule
 esse antipodes vt dicit Ii. xv. Qui sūt
 verba supius de ethiopia hic inserta. dū
 cit etiam idem li. ix. ethiopes a chus fi/
 lio cham sunt tenosati. ex quo originē cō/
 traxerunt. Chus ebraica lingua ethiops
 dicit. h̄i quondā a flumine nili cōiurgē/
 tes iuxta egyptū inter nilū et oceanum

in meridie sub solis vicinitate ipse deest
 quoz multi sunt populi sicut h̄esper. egypte
 te occidētis garamanti et trogodite et ce/
 teri de quibus narrat. Ii. h. v. c. x. Ethi/
 opum gentes a quodā nigro flumie eius/
 dem sunt vocate. quod flumen eiusdem
 est nature cum nilo. nam cōsiles gignit
 calamos et papiros. Eodemq̄ tpe auge/
 scit In eius desertis mōstruosi vigēt ho/
 mines. nam quidam solem orientem et
 occidentem dura imp̄catione. i. maledi/
 ctioe intuent. quare cōtinue maledicūt
 soli. p̄pter eius ardorem eis valde granē
 Alij vt trogodite specus excavāt et illos
 loco tomoz inhabitant. serpentes come/
 dunt et omne qd̄ mandi potest quib⁹ stri/
 dor potius est q̄ vor. Alij velut pecudes
 matrimonij sunt exortes. passim sine le/
 ge cū mulierib⁹ habitātes et tales dicitur
 tur garamātes. Alij incedunt nudi et nul/
 lo exercitio occupātur. et illi dicit gra/
 phasantes. Alij qui et blennij alias lem/
 me dicitur. traduntur caput nō habere
 sed os et oculos habent p̄tori infitos et
 infiros. Sunt et satiriqui figuram solū
 habentes humanam quo ad mores sunt
 penitus inhumani. Sunt etiam in ethi/
 opia mira alia vt dicit idem li. vi. c. xxxi
 Sunt inquit multi ethiopes apud quos
 omnes bestie quadrupes nascuntur si/
 ne aurbus et etiā elephantes. Alij sūt
 qui canem p̄ rege habent cui⁹ motu au/
 guriantes faciunt quod videtur. Sunt
 et alij qui ternos vel quaternos dicitur
 habere in fronte oculos. non q̄ ita sit in
 natura sed hoc fingitur. quia p̄cipua sas/
 gittatum contemplatioe vtuntur. qui
 dam ex eis pantheras et leones venan/
 tur et eoz carnibus viuunt. quoz rex vnū
 solum oculum in fronte habet. Alia gēs
 ethiopsi solis locustis viuunt fumo et sa/
 le induratis. et h̄i. pl. annū nō excedunt

De egiptoca. LIII

Egiptus que prius dicebatur
 erea ab egipto danai fratre
 postea ibi regnante nomē ac/
 cepit. h̄c ab oriente sirie ru/
 bro mari iuncta est. ab occasu libiam ha/
 bet. a septentrione mare magnū a meridie

introitus recedit pretendens se vsq; ad e
thiopes. vt di. *Pli. li. xv.* Est autē regio
celi imbribus insueta pluuiarū ignara
nilus solus eam circūfluēs irrigat. 7 sua
innudatōe fertilē efficit 7 fecūdat. vñ fe
rar frugibus. multā p̄tē terraz frumen
to alit ceterozq; negocioz adeo ē copio
sa vt necessarijs mercib; impleat penoz
tem. Finis egypti est canopia a canope
menelai gubernatore ibi sepulto sic dca
Ducusq; *Pli. li. xv.* De primitus mep
phania a filio cham noiata est vt di. *Pli. li.
do. li. ii.* Hec regio mltas h; puintias p
ticulares 7 valde famosas ciuitates sic ē
mēphis ab ephaso iouis filio edificata.
et taphnes metropolis egypti heliople
os 7 alexādzia et multe alie vt di. *Pli. li.
xvi. fm* Oro. aut duplex ē egyptus. scz
superior 7 inferior. Superior que in oriente
p longū extēdit. cui est a septentrione sin
arabicus. a meridie ocebn. nā ab occa
su egypto inferiori incipit. que ad ori
entē rubro mari terminat. *xviij. conti
nens natiōes.* H; aut deserta mltā egypti
supior. in qbus sunt multa mōstra
7 alia mōstruosa. ibi pardi 7 tigrides ibi
sauri 7 basilisci aspidēs horribiles 7 ser
pentes. nā in sinibus egypti 7 ethiopiae
iuxta fontē tigris vbi caput credit eē ni
li q egypti p̄terfuit. nascit quedā fera
noīe cacochephas. que qdē corpe ē modi
ca 7 mēbris mers atq; pigra. caput hñs
valde graue ppter qd sp̄ defert illud ad
terre superficie inclinātū qd a natura salu
ti mortalū ē p̄uisum. Tante enī venēo
sitati est 7 p̄niciē q nullus eandem re
cte in facie videre posset quin statiz sine
remedio expiraret. eadē enī vis ē 7 ser
penti q d; basiliscus. vt di. *Pli. li. viij. ca.
xxij.* In egypto enī maxime abūdant co
codrilli ipotami. i. fluuiales equi et p̄uī
sine circa fluenta nili.

Capitulum. LIII

De ellade.

Ellas elladis puintia est grecie
i europa. a rege hellēa teucalio
nis 7 pitre filio vocata a quo et
primo elenes greci sunt vocati. 7 in hac
puintia est athtica gēs vbi quōdā fuit a

thenarū ciuitas mater liberaliū artium.
philosophoz nutritrix qua quōdā nihil ha
buit grecia cari? nihilq; nobilius cui in
primo achaia puintia est vicina. vt di
Pli. li. xv. Huius elladis duplex est pu
ntia. s. loecia et peloponē. De prima scz
te loecia supra dictū est. De alia post di
dices. Huius elladi subiacet hellespontus
vbi multa sunt valde mira. vt di. *Pli. li.
vi. c. iij.* Iuxta inqt hellespontū dicit tra
ges pgamen? eē gen? hoim quos ophia
ges vocat. quoz contactu sanant ictus ser
pentū. 7 sola māu appositā extrahūt que
mortifera sunt venena. Dicit etiā var
ro ibi adhuc esse aliquos quoz salūe me
dent dicit anguū 7 serpentū. Est autē
hellespont? maris mediterranei sinus. vt
di. *Pli. li. xiiij.* in septentrione retorquens
magnis amtractib; iuxta greciā 7 iliri
cū in angustas septē stadioz p̄stringitur
vbi xerxes rer fecit pontē de nauib; 7 sic
greciā remeauit. dilatat aut aqua 7 fac
ipontidē q mor in quinquaginta passib;
coartat. Denotat aut sin? ab helle sorore
frici. qui fugiens nouercales insidias d
cidit in mare et mortua est. cuius calus
hellespōti 7 mari 7 t̄re i circuitu nom̄ tes
dit.

Capitulū LV

De cola

Cola insula sicilie ab eoloipodis
filio quē poete ficerūt teū fuisse
vētoz vt d; appellata. hoc aut id
dictū ē. qz ip̄e fuit vt di. varro rector il
laz insular 7 qz eaz nebulis 7 fumolis va
porib; futuros p̄dicebat vētos. ab ip̄eris
vilis ē vētos retinisse in sua p̄tate vt di
cit *Pli. li. xv.* Sūt aut nonē insule eole di
cte. ab eodē aut vulcane sunt dicte. eoq;
in eis ardeat ignis sic i mōte ethnevt; di
cit idē. Et sunt singule insule p̄p̄is. n of
bus nūcupate. quaz prima d; lippora. se
cūda getha ab altissimis collib; sic voca
ta. tertia strogile. q̄rta tedy 7 sic de alijs

De frauconia. Ca. lxxvi.

Frauconia germanie est prouin
tia in europa. a francis illius re
gionis incol notata. cui? metro
polis lxxbipol ē vocata. sita sup annem

mogantū. ab oriēte habet thuringia; saxo
nū. a meridie danubiū ⁊ bauariā. ab oc
casu suentiā ⁊ alfaciā. a septētrione renē
sem puintiā. cui⁹ metropolis ē mogūtia
sita sup renū quē mogan⁹ ibi subtrat. ē
aut tetra oprima fecūda frugibus ⁊ vini
fera. siluis decora. opidis ⁊ castis mu
nita. ⁊ plurimū populosa.

Capitulum. LVII

De francia

Francia que et gallia a frācis ger
manicis primitus vt dicitur nomi
nata. vel a franco. carnifice. q̄ successit
in regē parisijs. de quo carnifices priu
legiati sunt erga regē. ⁊ ab illo frāco est
francia noiata ab oriēte h̄s limitē flumi
nis reni ⁊ germaniā. ab euro h̄s alpes pē
ninas. a meridie h̄s puintiā nartone se
a circio oceanū britānicū. a septētrioe
insulā britānicā. ⁊ hec frācia quondam
gallia belgica a ciuitate q̄ belgis dicitur est vo
cata. vt dicitur. *Iti. li. xv. ⁊ Oro. De frācia*
glebā h̄s vberē. arborū vinearū fructuū ac
frugū fertilē. flumioꝝ ac fontiuū affluētia
insigne. quā duo flumia nobilissima p̄fū
dūt in extremis eius sc̄z rodanus ⁊ ren⁹
vt dicitur. *Iti. li. xv. Lapidēs ⁊ lapidicias*
h̄s nobiles. ⁊ ad p̄struēda edificia singu
lares. ⁊ potissime parisiōꝝ solū. qz in gi
pso siue vitro ab incolis vulgariter dco
plastro p̄cellit. Nā terra est vitrea et
p̄spicua x̄tute minerali in lapidē trans
mutata q̄ lapis exustus ⁊ cū aq̄ t̄patus
cōuertit in cementū vñ fiūt pietes et e
dificia. testudines ⁊ multiplicia pauimē
ta. et h̄mōi cementū positū in ope ⁊ plas
matū siue tritū ad modū lapidis itezidu
ratur. et cū multas h̄eat frācia nobiles ⁊
famosas ciuitates. parisijs inter omēs
merito obtinet principatū. nā sicut quō
dā at̄henarū ciuitas m̄ literalū artū et
litterarū philosophoꝝ nutrit. ⁊ fons oīm
sciāz greciam decorauit. sic pisins n̄ris
t̄pibus nō solū frāciā. imo totius euro
pe p̄tem residuam in sc̄ia et i morib⁹ sub
limauit. Nā velut sapie mater de oibus
mūdi p̄tibus adueniētes recolligit. oib⁹
in necessarijs subuenit. pacifice omnes

regit et tanq̄ x̄tatis cultrix debitorum
sapientibus et insipientibus se ostēdit.
v̄bs locuples diuitijs ⁊ opibus p̄p̄o
tens pace gaudēs. aere ⁊ flumine phi
losophantibus cōgruēs. campoz p̄rato
rū et montū pulchritudine fessoz in stu
dio oculos recreans ⁊ reficiens. vicozū
et tomozū aptitudine studētibus mari
me cōptens. et nihilominus ad relecti
onē ⁊ receptiōem oīm alioꝝ ipam fre
quētantiū est sufficiens vniuersas alias
v̄bes in his cōsilijs p̄cellens.

Capitulum LVIII

De flandria.

Flandria est puintia gallice bel
gice iuxta litus oceanū cōstitut
ta h̄s germaniā ab oriente. in
sulam britānicam a septentrione. ab oc
cidente mare gallicū. a meridie galliā se
nonēsem ⁊ burgundiam. De puintia q̄
uis situ terre sit puula. multis tamē lo
nis singularibus est referta. Est enī ter
ra pascuis v̄tissima ⁊ armentis ⁊ pecudi
bus plena nobilissimis opidis et port
bus maris indita. amnibus famosis sci
licet scaldeleta v̄ndiqz irrigua ⁊ p̄fusa. gēs
eius elegans corpe robusta multiplex
in sobole ⁊ in substantia ⁊ i oīm mercū
diuitijs locuples venusta facie generalit̄
decora affectū pia affatu blādagestu ma
tura. habitu honesta. erga domestic⁹ paci
fica. erga extraneos valde fida. arte et i
genio in opere lanifico p̄clara. cu ius in
dustria magne p̄tiorbis in lanificio sub
uenitur. Nam p̄ciosam lanam quam si
bi angliā communicat in pannos nobi
les subtili artificio transmutans p̄ mare
et terram multis regionibus admistrat
Est autem terra plana et frugifera i ml
tis locis. multas habens arbores non ta
men multas silvas. gaudet quibusdam
locis palustribus in quibus effodiūtur
glele que siluarum supplēt defectū quo
ad ignium incrementum. nam ex his ca
lidis et siccis solet ignis fieri magis ef
ficax q̄ ex lignis. sed inutilior et vilior
quo ad cinerem. grauior quo ad redolens
tiam et odorem.

Capitulum LIX

De puincia fenicis

Fenicis puincia a fenice frēca/ thini est vocata. qz fenix de the/ bis egyptior in syriam pfectus apud sydone regnauit. et ex suo noie fe/ niciam appellauit. Ha est vbi est thyz/ cōtra qua loquitur. Ita. vt di. Jfi. li. xv. et fr. Nec habz ab oriēte arabia. a meridie mare rubrū. ab occidēte mare mediter/ raneū. a septētrione montē libanū. vñd terra optima est arboribus p̄cipua. i fru/ gibus et fructibus terra fecundissima la/ ctis olei et mellis. Terra est mōtuosa et cāpētis irrigua fontibus et aqs. in cui/ motibus metalla diuersi generz fodijit.

Capitulum LX

De frigia.

Frigia minoris asie est puincia sic dicta a frigia euroz filia re/ gio vicina gallacie ex pte aqvi/ lonis. licaonie vñd ex parte meridiei. Li die vñd ex pte adleret in oriēte. ab aqvi/ lone vñd mari hellesponti terminat. vt di cit Jfi. li. xv. Sunt autē due frigie. ma/ ior que habet smirna. minor q̄ habet ihū Lycioniam autē diuidit fluminis hemicis a frigia. vt di. idem. Frigia autē dardani/ ca est appellata a dardano qui pfect/ de grecia cū dracio fratre suo frigiaz obti/ nuit et ibi regnans a suo noie frigiaz dar/ danicam noiauit. Dracius autē drachia occupauit. vt dicit li. ix.

Capitulum LXI.

De frisia.

Frisia est puincia in inferiorib/ ptibus germanie sup littus oc/ ceani tractu longissimo cōstitu/ ta. que a fine veni incipit et mari danico terminat. cuius incole frisones a germa/ nicis nūcupant. In habitu autē et in mo/ ribus plurimū differūt a germanis. naz viri fere oēs in coma circulari sunt at/ tonsi qui q̄to sunt nobiliores tanto alti/ us circūtonderi gloriofius arbitrantur. Est autē gens viribus fortis p̄ceri corpo/ ris seueri animi et ferocis. corpe agilis

lanceis vtens ferreis p sagittis. Terra plana pascuosa palustris et gramiosa li/ gnis carēs. p ignū fomēto terrebitumi/ nohis cespitib/ aut lōū desiccatis sterco/ ribus sepe vtēs. Gens quidē ē litera ex/ tra gēre suā. alteri/ dñio n̄ subiecta. mor/ ti se opponūt grā libertatis. et poti/ mortē eligūt q̄ iugo opprimi fuitur. iō milita/ res dignitates abijcūt et aliquos intē se erigi in sublimi nō pmittūt sub militie titulo. subsunt tñ iudicibus quos annu/ atim de seipis eligūt q̄ rēpublicā intē ip/ sos ordināt et disponūt. Castita tē ml̄tū zelāt et oēm ipudiciā seuerius punien/ tes. filios suos et filias vsq̄ ad cōpletus fere adolefētē terminū castos seruant et quo cōtingit q̄ tūc tēpis datus nup/ tui ipoz sololes plem completam gens rant et robustam.

Capitulum LXII

De insulis fortunarum.

Fortunate insule i oceano sūt site cōtra leuā mauritanie occi/ duo prime et iter se sterecto ma/ ri discrete. vt di. Jfi. li. xv. q̄ ob oim bo/ nor et p̄cipue messū et fructū fecidita/ te fortunate insule sunt vocate. q̄s gētū lūi error et carnia poetaz soli feciditate padulum esse putauerūt. vt di. Jfi. li. xv. idē di. Jfi. li. v. c. xxxij. et dicit ibi cresce/ re arbores vsq̄ ad. ccl. pedū p̄ceritatem. In eis copia ē pomoz et auiū ml̄tudo. ibi mellis abūdātia piter et lactis et ma/ xime in capzana insula a multitudine ca/ prarū et arietū sic noīata. ibi canūz mita/ bilis fortitudo et p̄cipue in canaria insu/ la q̄ est a multitudine canū in gētis for/ titudinis et magnitudinis sic vocata.

Capitulum LXIII

De galilea

Galilea regio ē palestine sic vo/ cata. eo q̄ gignit cādidiores ho/ mines q̄ palestina. hec autē diu/ pler ē. s. supior et inferior. et sūt stigue ad i/ uicē et onere adleretes syrie et fenicytu/ q̄ gleba ferax et optia frugib/ fructib/ et vineis et oliuis vterla et fecūda aqs ē it/ rigua. nā iordāe flumie p̄fidit i aliq̄ sui

parte. lacus habet nobiles maximos vti
les et salubres q̄ p̄ sui magnitudine et pi-
sciu multitudinē. maria nūcupat̄. Est aut̄
vt ait *Thi.* lacus tyleriadis sic vocat̄ ab
opido tyleriadis et est lacus cunctis salu-
brior ad sanitatem corporis efficacior. ha-
bens stadia. x. q̄re supra de lacu tyleria-
dis et de lacu genesar in tractatu de aq̄s
et stagnis.

Capitulū LXIII

De gallacia

Gallacia est regio in europa a pri-
scis galloꝝ gentibus et quibus
extitit occupata. vt di. *Thi.* li. ii.
et. xv. Nam galli a rege buthinie in aus-
piliū euocati regnū cū eo obtenta victo-
ria diuiserūt sicq̄ rex princeps grecis admi-
xti primo gallo greci nūc aut̄ ex antiquo
galloꝝ noie galli dicitur et eoz regio gal-
lacia nūcupat̄. Est aut̄ regio latissima et
fertilissima europē cōtinens magnā p̄-
tem q̄ nūc iutenea a pluribus noiatur.

Capitulum LXV

De gallicia

Gallicia puincia est in hispania
a candore populi regionis sic no-
minata. p̄ ceteris enī p̄ribus hy-
spanoꝝ dicitur esse albiores. Terra v̄
frugifera. oceano vicina. multis ab̄sū
dans tonis. hi grecam originem sibi scri-
bunt. vñ et naturali ingenio valent. vt
di. *Thi.* li. ix. Nam post finem troiani tel-
li plures ex grecis ad galliam sunt profe-
cti et ibi manent vsq̄ ad t̄ps̄ p̄sens.

Capitulum LXVI

De gallia

Gallia europē est puincia in p̄-
ncos montes et oceanū britan-
nicū p̄stituta que etiam a cādo-
re ppli sic est antiquitus nūcupata. gala-
eni grece lac dicit̄. et iō sibilla eos gallos
id est cācidos vocat̄ dicens. tunc lactea
colla auro innectitur. s̄m enī diuersita-
tem celi et facies hōim et colores animoꝝ
diuersitates existunt et copoꝝ qualitates
Inde roma graues generat. grecia leues
africa versipelles. gallia natura feroces

ingenioꝝ actes. vt dicit *Thi.* li. ii. Dec
regio ab oriente habet germanias. ab oc-
cidente hispaniam. a meridie italiā. ab
aquilone v̄o oceano britannico termia-
tur. vt di. *Thi.* Dec quondam fuit tripha-
ria. s̄. belgica. celtica. et togata. sed has p̄-
uincias franci nūc inhabitant. a quib̄
francia appellatur. Quere supra de fra-
cis et francia.

Capitulū LXVII

De gadis

Gadis insula est in fine hispāie
lita que diuisit affricam ab eu-
ropa in qua hercules posuit co-
lūnas mirabiles et insignes et inde tri-
reni maris fontibus oceani estus nu-
tritur. Est autem a prima terra. c. z. xx.
passibus separata quam tyri de rubro ma-
ri p̄fecti occupantes. in ligna sua gadis
id est separatam nominauerūt. p̄ eo q̄ ma-
ri sit vñdīq̄ circumsepta. in qua crescit
arbor palme similis. cuius gūmū infectū
vittum cerauniam gemmam reddit. vt
dicit *Thi.* li. xv. Est autem insula fructi-
bus et speciebus ditans multas partes
orbis et p̄cipue occidentis.

Capitulū LXVIII

De grecia.

Grecia a greco rege est vocata.
qui ipam regionē incoluit et eā
suo noie noiauit. vt di. *Thi.* li. xv
Sunt eius puincie. vij. ab oriente
dalmacia. deinde epyrus. inde elades. in-
de thessalia. post macedonia. et postea a-
chaia. et duo i mari. s̄. creta et cidades
Est autem regio latissima multis alijs
noibus nominata terrarū et mariū di-
uitijs opulenta. multoꝝ regnoꝝ d̄na mi-
litie nutrit̄. philosophie mater. inuen-
t̄rix oīm tonoz. artium magistra. cuius
gens fuit antiquitus bellicosissima. dono
sapientie et scientie p̄dita sermone di-
sertissima. legibus subdita. pia circa ex-
traneos. pacifica circa incolas. et tome-
sticis quieta. cōtra hostium iniurias ito-
lerabilis nimium et infesta sicut i libro
de grecoꝝ laudibus narrat varro.

De gethulia. Capi. lxx.

Gethulia affrice ē puincia a grecis qui de grecoꝝ hinc gothoꝝ p̄cesserūt reliquīs vt dicitur noīata. vt di. *Th. li. ix.* qui ingenti agmine p̄gre gato nauigio vsq; ad libie ptes puenērunt et ibi sedes suas vsq; hodie posuerunt. et qz ex grecis alias gethis uenerūt ueriuato noīe gethuli nūcupati sunt. et id ē opinio apud grecos mauros ex illa gēte sibi esse p̄sanguineos et p̄pinq̄os. vt di. *Th. li. ix.* **S**uxta istos habitat gaulonū gens a meridie vsq; ad oceanū hēsp̄erū p̄uagans in desertis et discurrens. his nomē gaulon insula dedit q̄ ē iuxta ethiopiā ubi nec serpens nascit nec uiuit vt di. *Th.* **S**unt etiā in fine affrice ppli quasi bestiales q̄ garamātes dicunt a garamāte rege apollinis filio noīati qui ibi ex suo noīe garama opidū p̄didit et cōstruxit. et quib; di. *Pl. q̄ fere a cōfortio humanitatis sunt remoti.*

Capitulū. LXX.

De gorgonibus: **G**orgones sunt insule oceani obuerse p̄muntorio. qd̄ uocatur hēsp̄eratus q̄s incoluerūt gorgones femine aliti. i. ueloci p̄nicitate hirsuto et aspero corpe. et ex his fuerūt insule noīate. vt di. *Pl. li. xv.*

Capitulū. LXXI.

De gothia **G**othia scythie inferioris est puincia in europa. que vt creditur a magog filio iaphet est uocata. vt di. *Th. li. ix.* vñ dicit q̄ reteret illas nationes magis gethas q̄ gothos noīate et fuit quōdā gens fortissima mole corpe ingens armorum genere terribilissima d̄ quoz sobole maxima p̄s europa et asie creditur p̄lata. nam eoz soboles sūt daci et multe alie nationes ex pte occidēt. **G**ethuli in affrica. amazones in asia ex gothoꝝ p̄sapia p̄cesserūt. vt di. *idē li. ix.* et vt. **E**st autē vsq; hodie regio latissima ab gaulone h̄is norzregiā ac daciā i alijs eius lateribus mari oceano circundat. **H**inc regioni adiacet insula qd̄a nomē gothlandia gothoꝝ terra dicta. qz a goth

his fuit antiquitus habitata. et est in insula frugifera. p̄scaosa plurimā et p̄scofa et multiplici genere mercū maxie negociosa. nam pelles varie et cerarū ceteroꝝ copie de regionibus diuersis ad illam insulā nauigio deferunt et inde i galiliā in germaniam in britānias et hispaniam p̄ oceanum deducuntur.

Capitulū. LXXII.

De guido **G**uidū est regio in insula contra asiam inter siriā et italiā. respiciens vsus p̄ amphiliā et ciliciā et opposito contra ceteram. vt p̄t̄ in glo. sup̄ *Actu. cxxij.*

Capitu. LXXIII.

De india **I**ndia orientalis est regio i asia dicta sic ab indo flumine quod claudit ex pte occidēt. h̄c a meridiano mari p̄recta vsq; ad ortū solis a septentrione vsq; ad montē caucasus puenit h̄is gētes multas et opida. **I**nsulam quoq; caphane uel taprobane gemmis et elephātib; referta. h̄z etiā gr̄isā et argerā insulas auro et argēto refertas et fecūdas. **S**unt etiā uites in arboribus quib; folia nunq; cadūt. habz etiā india fluuios nobilissimos gāgem et indum et hypanē regiones indicas illustrantes. **E**st autē india fauoniuento saluberrima in anno bis fruges nutrit. gignit quoq; fincti coloris h̄ies. elephantes ingētes monoceron bestiam. p̄sitacū auem. hēte nū etiā lignū. cythamomū. piper et calaminū aromaticū. **S**itrit et ebur lapides insup̄ p̄ciosos terillos. crisoprasios carbūculos. adamātes. margaritas et unioes quibus nobilissimū ardet ambitio fēminarū. **I**bi sunt montes aurei quos adiri p̄pter d̄racones et griphones et diuersoꝝ h̄im monstra impossibile est. vt di. *Th.* cuius sunt h̄c uerba oia supra dicta vt *li. xv.* **E**st autē india inter oēs regiones orbis maior. opulentior. potentior. et p̄p̄sior. **U**n mira de indoꝝ multitudine et potentia recitat *Pl. in li. vi. ca. xij.* **D**icit enī q̄ sunt multi reges in india.

E.

quorū aliqui habent sub se. lx. cccc. milia
armatorū. aliq̄ hñt sexcētos cuneos equi-
tum. et nouē milia elephantorū qui per
omnes dies stipendiant. vñ multarū opū
est maxima cōiectura. aliq̄ hñt peditū. lx.
milia. et equitū mille. elephātorū septim-
gentorū. et hi oēs ad p̄ncipū bellozū sunt
pati. vñ p̄z q̄ terra est potens et opulen-
ta. vñ vt dicit idē. Indoz quidā tellurē
exercēt q̄dā militiā capessūt. aliq̄ merces
suas euehunt. aliq̄ rēpublicā populi tē
pant et regūt. aliq̄ regibz assidēt. aliq̄ iudi-
cia reddūt. q̄dā potissime religiōi vacant
et intēdūt sapiē discipline. et cū iter oēs
regiōes sitz astioz atqz maioz p̄ oibus ē
mirabilioz. nā vt di. *Pli. li. viij. c. iij.* In
dia inq̄t in lōgo p̄tractuz sus ethiopiā i
miraculis abūdat. in india enī gignunt
maxima aīalia et canes ceteris grādiorez
Autozes enī tāte p̄ceritatis ibi crescere
dicūt vt sagittis lupari nequeāt. lxx au-
tem faciūt vltimas soli. tēperies celi et a
abūdatia aq̄rū. Ficus arbor ibi tm̄ se p̄-
tendit vt subymus latitudine mlte tur-
me militū p̄nt discūbere. Arūdines ibi
etiā tāte sunt p̄ceritatis vt singula iter
nodia alueo nauigabili ternos hoīes inē-
dū ferant. Sicut enī ibi hoīes magne sta-
ture altitudine quinqz cubitoz exceden-
tes q̄ nec expuīt nec dolore capitis nec
ventū nec oculoꝝ languoribz afficiūtur
nec ab imoderato calore solis eozū cor
pora ledūtur sed potius indurant. *Phil-*
losophi etiā eoz quos gimnosophistas
vocat ab ortu diei vsqz in occasum stan-
do in calidissimis arenis. solē immobilē
oculis intuent. In quoz etiā montibus
sunt hoīes q̄ hñt auersas plātas et digiti
in pedibz sunt octoni. Sūt etiā ibi cani-
na capita hñtes q̄ ferarū pelibz vestiunt
tñ latrāt vt canes et aliter nō loquuntur
venatu et aucupio viuūt et nguibz et venti-
bus sunt armati. in magna sunt mlitu-
dine plusqz. cxx. milia. vt dicit idē. Sūt
etiā in q̄dā gente indie femie q̄ nūqz pa-
riūt nisi sel et geniti cōfestim canescunt.
ibi satiri et ceteri hoīes monstruosi d̄ q̄bus
in tractatu de aīalibz monstruosis dictū
est. Sunt et quidā hoīes in fine oriētaliz
indie circa ortū gāgel sine ore vestiti frō-

diū lanugine qui solo odore narium vi-
uunt nec aliqd̄ comedūt vel bibūt. *Is* so-
lū odorem floꝝ siluestriū maloz naribz
attrahūt et inde viuūt. in malo odore ci-
ro moriūtur. Sūt et aliq̄ qui diutissime
viuūt et nunqz senescūt. sed q̄si in erate
media moriunt. Sunt et etiā qui in iuue-
tute canescunt et in senio nigrescūt. Dec
et multa alia recitat *Pli. mira.*

Capitulum LXXIII

De yrcania

Yrcania est regio in asia sub iu-
gis caucasi montis constituta. regio
quidē est latissima hñs mlta ge-
tes lingua et moribz differētes. vt di. *Isi-*
do. li. xv. Di. etiā Rosil. q̄ se extendit
a monte caucaso vsqz in scythiā hñs gen-
tes. xliij. q̄ p̄ter terre infecūditate lon-
ge lateqz euagant. ex q̄bus q̄dam agros
incolūt. q̄dā de venationibz viuūt. q̄dā
no vt crudeles bestiales portētuose car-
nibus hñanis viuūt et ipoz sanguinē bi-
*bunt vt di. *Isi. li. xv. vbi subdit. yrcania**
est dicta a filia yrcana q̄ scythie subiacz
hñs ab oriēte mare caspiū. a meridie ar-
meniā maiozē. a septētrione albanā. ab
occasu sui yleria. Est autē filius aspa co-
piofa immiambz feris pdis tigrigidibus et
pāthēris. gignit etiā aues q̄ dicunt h̄z.
cane quaz penne nocte plucēt. et tles etiā
*aues in germania inueniūtur vt di. *Isi-**
*do. ibidē. *Isi. yrcanie p̄los teuicit. Jo-**
hānes yrcan? filius simonis summi sa-
cerdotis tpe machabroz. a q̄bo teuicē io-
hānes yrcanus noiatus est. vt di. magē
in histo. in principio historie euangeli-
ce. idem dicit Hiero.

Capitulum LXXV

De ydumea.

Ydumea regio est in arabia ab e-
dom. i. ab esau filio ysaac noiata
Nam filij esau q̄ edom cognouit
expulsis amorreis terram illam in-
habitauerūt et eā terrā ydumeā. i. terras
filioꝝ edom teinceps vocauerūt. Est at
ydumea p̄ q̄dā deserta a palestina sepa-
ta an? fines vsqz ad mare rubrū se extē-
dūt. Est autē terra fortis et montuosa sub

forti calore solis cōstituta. et ideo inco-
le terre cōtra solis ardorē faciūt sibi do-
mos subterraneas et speluncas vt dicit
glo. super abdiam.

Capitulū. LXXVI

De iudea
Iudea ē regio i palestia ex noie
iude appellata. et c^o tribu reges
habuit. hęc pri^o chanaā ē dca a
filio cham siue a decē chaneoz gētib^o
qbus expulsis iudei illā terrā possederūt
Initiū lōgitudinis ei^o a vico arpha et
vsqz ad vicū iuliacē p̄rigit. in quo iude
oz ac turioz habitatio ē cōis. latitudo āt
ei^o a mōte libani. vsqz ad lac^o tiberiadis
se extendit. In medio autē iudee ē ciuitas
hierosolimoz q̄si ymblicus toti^o regiōis
Terra variatū opū diues frugib^o et fru-
ctibus valde fertilis. aq̄s illustris. optia
balsamis. abūdans in metallis. cedris.
palmis. et cyp̄ssis et alijs nobilissimis ar-
borib^o insignis. plena vineis malogra-
natis et oliuis. terra lactis et mellis. In
sm grām elemētoz iudei eā p̄rib^o repro-
missam terrā fluētē lacte et melle putaue-
rūt. cū hinc illis resurrectiōis glām vel
progratiā polliceret. vt di. Jh. li. xv. De
hac di. Pl. v. ca. xiiij. Iudea ps est sirie
que late longe qz fundit. q̄ egipto et ara-
bie prima. alp̄is dispersa mōtib^o. quaz
iordanis amnis p̄fluit. et galileā a ceteris
iudeis diuidit et distinguit. In iudea ē
ciuitas hierosolima ciuitas clarissima
vrbū oriētis. habet autē iudea fontes cal-
idos et salubres. hz etiā i sine mare mor-
tuū qd lacus asphaltis d̄r. sic dictū eoz
nihil gignit viuū nisi bitumē. in quo ni-
hil viuū sed si piectū fuerit aliqd viuū
supnatat. Ab hoc lacu iordanis amnis i-
bibit et laudatas pdit aquas pestilenti-
bus intermixtas.

Capitu. LXXVII.

De yteria
Beria est regio in asia iuxta pō-
tū armenie iuxta. in hac nascūt
habe que vtales sunt tincture.
vt dicit Jh. li. xv.
De italia Capitulum. lxxviii.

Italia regio est magna in euro-
pa a grecis pplis occupata olis
et iō magna grecia appellata ē.
vt di. Jh. li. xv. deinde a rege saturno sa-
turnia est vocata eo q̄ ibi saturnus a iō
ue de suis sedib^o repulsus latuit. postre-
mo ab italo siculoz rege ibi regnate ita-
lia ē vocata. cui^o situs lōgitudine āplius
qz latitudine a circio in eurtū extendit.
a meridie tureno mari. ab aquilōe ad re-
atico claudit. ab occasu alp̄ū iugis finit
terra ē in oibus rebus pulcherrima solē
fertilitate. pabuli vbertate gratissima.
nobiles hz lacus sicut v̄nacū auernum
atqz lucernū. multos alios fluuios nobi-
les scz eridanū siue padū tyberim heria-
nū et hmōi. gignit gemas scz liguriā ga-
gatē margaritas et corallū. hōā quoqz
pentē et lincē ferā et mltas alias auisū spe-
cies singulares. hęc regio d̄r hesperia ab
hespero stella sicut et hispania eo qz greci
nauigādo in italia et hispaniā cōsiderant
stella illā. sed hispania d̄r hespera vltia.
qz in loco vltio sub occasu ē locata. huc.
vsqz Jh. li. xv. Inter oēs autē europy re-
giones occidentales italia obtinet prin-
cipatū. insulas enī hz nobiles et port^o ma-
ris insignes puuntias cūctis diuitijs lo-
cupletes. ciuitates p̄flosissimas muris
fostatis et alijs apparatib^o bellicis nimis
fortes auri et argēti copiose abūdantes.
xij. sm Pl. li. ij. famosas et potentissas p-
ticulares p̄ter insulas p̄tinet regiones
de quib^o idē diffusius tractat. Est autē
oriētē septētrioz et occidentē altissimis
alpibus et montū iugis vndiqz circūcin-
cta ex qbus oriūtur nobilia flumina ven^o
scz et danubius. q̄ germaniā p̄fluit. et ro-
danus cū secana et multis alijs q̄ galliā
maxime lugdunē. et narbonensem et bel-
gicam in locis plurib^o circūfundunt.

Capitu. LXXIX

De hispania.
Hispania pri^o ab itero amne fu-
it hyteria nūcupata postea ab is-
palo fluuiio vt d̄r hispania ē vo-
cata. ipa hō hesperia a stella vesptina oc-
cidentalī sic fuit antiquit^o noiata. Est autē
sita iter affricam et europā a septētrione

pireneis montibus clausa a reliquis pti-
bus est vndiq; mari, cōclusa salubritate
celi equalis, oīm frugū fecūda, gemarū et
metalloz copijs ditissima. Interfluunt
autē ea in flumina nobilissima sc; tetis mi-
neus iterus et tagus, et aurū trabēs epa
et ulus. sex h; puintias, s. terra conēsem
carthaginēsem lusitaniam galliciā leti-
cam et trāsfreta in regione affrice tingi-
taneā. Est autē duplex hispania, s. citeri-
or et vltior. Duculq; *Pli. li. ix.* Dic autē
Pro. Hispania vniuerso terrarū situ
trigona ē et circūfusione oceani tūreni
q; pelagi pene insula efficit. huius angulū
est prior q; spectat ad orientē, et a vltimis ē
ei aq; tannia puintia, a sinistris baleari-
co mari coartat et nartonehiū simū inter
ferit. Secundus eius angulus circū intēdit
vbi leriginacia citas gallie sita ē ad spe-
ctaculū britānie se erigit. Tertius eius
angulus est quo gades insule intēte ad
affricū at plantē montē steriecto sinu oc-
ceani pspiciūt. Duculq; *Pro.* hispaniā
etiā in multis cōmēdat *Pli.* et maxie de
metallis, dicit enī q; fere tota abūdat au-
ro et argēto ere ferro et stāno et plūbo tam
albo q; nigro, regiōes h; ples gētes ml-
tas bellicosas et fortes q; qdā grecorū di-
cunt fuisse soboles alii vñsigoro et succel-
fores, idē etiā dī. *Pli.* Nam multas ha-
bet puintias ptiales nobis notas vt gal-
liciā q; grecā sibi vendicat originē vt dīc
Pli. li. ix. asturiā sic dictā eo q; mōtibus
cōtra asturū flumē sit vbiq; circūsepta,
habet etiā celtiberiā a gallis celticis sup
flumen iterū h; esidētibus sic vocatam.

Capitulū. LXXX

De hibernia.

Hibernia oceani ē insula i euro-
pa britānice insule vicina spa-
cio terrarū angustior, sed situ est
fecundior. Dec ab affrico in boreā porrigi-
tur vt dī. *Plido. li. xv.* cuius ptes priores
in hiber; catabricū oceani tendūt. Vñ
etiā ab hiberō oceano ē hibernia nosa /
ta. Est autē insula frumētarijs cāpis vltē-
rima, fontib; et fluuijs irrigua, pratis et
siluis amena, in metallis fecūda et gēmi-
fera, nā ibi gignit lapis sexagonus, s. aris

qui soli oppositus format in aere celeste
arcū. Ibi etiā inuenit lapis q; gagates
dicit, ibi margarita candida inuenitur.
Quātū ad salubritatē celi ē hibernia re-
gio valde tēpata, modicus enī ibi excel-
sus vel nullus in frigore vel calore, lacus
h; mirabiles et fōtes, nā ibi ē lacus i quo
si p aliquō spaciū longū palus lignea in-
gatur ps que ē terre infixa ouertit i ser-
rū, ps xō que ē in aq; in lapidē, sed q; su-
pra aq; mē manet lignū. Est et ali; lacus
in quē si pijctas vgas coruli cōuertitur
in vgas fraxini et cōuerso si vgas fraxi-
neas immiseris in coruleas mutabunt.
Sunt ibi loca in quibus cadauera mortu-
orū nūq; putrescūt, sed ibi sp; pmanent
in corrupta. Est etiā in hibernia quedā
insula pua in quā hoies nō moriunt, s; qn
nimio senio afficiūt vt moriant; extra
insula referūt. In hibernia nullus est
serpens, nulla rana, nulla aranea venēo-
sa, imo tota terra adeo ē straria veneno-
sis vt terra inde delata et sparsa serpētes
pimit et bufones, lana etiā hibernica et
aialiū coria fugant venenosa, et si serpen-
tes vel bufones nauigio in hiberniā ve-
ferant statim moriunt, mlta alia sūt mi-
rabilia in terra illa. De hibernia dī. *So-
li.* Hibernia inqt ē insula q; pimat bri-
tanniē in magnitudine, inhūana, inco-
larū ritu aspa, ibi āguis nullus ibi auis
rara, gens inhospita et bellicosa, sangui-
ne interemptorū bauisto prius victores
vultus suos oblinūt, phas atq; nephas
eodē loco ducūt, ibi nulla apis raduectū
inde puluerē seu lapillos siqs sparferit
inter aluearia examina fauos referunt.
Vare autē hibernicū vsus britāniā vn-
dosum et inquietū et toto anno vicē nau-
gabile nisi paucis dieb; diffundit autes
p. cxx. milia passū p latū rē. Duculq;
Solinus de mira. mun. gens hibernica ē
habitu singularis et inculta victa parca,
aio seu a, vultu ferorū et torua, affatu aspe-
ra, erga suos tñ liberalis et affabilis ac te-
nigna, et maxime illa gens q; nemorosa et
paludes inhabitat ac montana, hec car-
nibus pomis et fructibus p esu et lacte p-
potu est cōtenta, gens vedita ludis et ve-
nationi potius q; labori.

Capitū. LXXXI

De ycaria.

Ycaria ē insula vna de cicladibz ab occidentē q̄ ycario mari nomē dedit. et iac3 inter samū 2 citho nū plaris pminētibz in hospitalis est et nullis finibz portuosa. Dicit autē ycaria ab ycaro cretēsi qui ibi submersus ē. vt dicit *3* li. li. xv.

Capitū. LXXXII

De insula in salo sita

Insula autē est terra mari vel flumine vndiqz circūdata q̄si in salo sita. vt dicit *3* li. li. xv. vndiqz a quarū fluctibz insula illi dicit. atq̄ illi sic nō frangit nec dissoluit quin poti⁹ p ap- plicationem fluctū ad insularū ripaz per cōpactionem ptiū terrestriū insula apli⁹ solidat. In extremis siquidē ripaz pti- bus aq̄rū alluione aliq̄z tulū subcorro- dit 2 cōsumit. sed circa eius interiora ex eius cōsumptiōe extrifeca forti⁹ adunat. Insule etiā q̄siqz fluctibz 2 aq̄rū inūda- tiōibz cōpūtur. 2 p terre 2 limi. cōpor- tatōz augmētant ex aq̄vicine circūdati- one et humoris p pzos attractione isus le virescunt 2 fecundantur.

Capitū. LXXXIII

De lartagone

Lartago nomē est ciuitatis 2 p- uintie affrice in hispania. et est duplex maior 2 minor. 2 vtrāqz cōdidit nardido pficiscēs de fenice in li- toze affrico duplicē vrbē cōdidit 2 eā pri- mo carcadā lingua fenicea noiauit q̄ ser- mone vso lartago vocata est. 2 ab hac ciuitate tota puincia lartago in postez est vocata. ciuitatē autē hāc cū fuera tno- minatissima 2 nō inferior roma. scipio cū romanorū exercitu destruxit penitus 2 deleuit vt dicit *3* li. li. xvi. que autē nūc est a romanis postea cōdita ē vt dicit idē. Est at alia lartago in vera affrica inter bizātū et numidiā sita a septētrione mari sicū- lo iuncta 2 a meridie vsqz ad getulorū re- gionē p̄recta. e⁹ ps prima ē valde fru- gifera oleis 2 fructibz valde fecūda. m e

tallis plena. pars vero vlterior circa ma- midia testijs 2 serpētibz ē puia atqz on- gris magnis in deserto vagantibz. vt di- cit *3* li. li. xv. *3* bictiam est elephantorū atqz aliarū testiarū multitudo. vt dicit *3* li. li. xv. libro. v. ca. v.

Capitū. LXXXIII.

De lartinthia

Lartinthia puincia ē modica ger- manie in enropa hñs pannoniā am ab oriēte. ab occidentē italia d anubiū a septētrione. dalmaciā 2 schla- uoniā a meridie. mōtibz in vna parte cingit et in alia mari adriatico terminat et est terra fertilis in multis locis. abun- dans feris pecudibz 2 iumētis. gens bel- lica 2 fortis munita opidis et castris. Est autē terra ppter alpū vicinuatē frigi- da niubus 2 pluuijs frequēs vbi ppter frigiditatē aq̄rū niubz solutaz circamō- tana plurimū vt dicit sunt strumosi. ibi vtrūqz multi bisontes 2 alie bestie mirabiles et siluestres. ibi etiā sunt glīres comestibi- les qui q̄uis videātur eē de genere mur- rī comedēt tamqz carnes habent sapi- das atqz pingues.

Capitū. LXXXV

De lortzica

Lortzica est insula a quodā du- ce sic noiatā. distans a sardinia xxx. milia freto cōtracta vel cin- cta vtra aspectū italiae. Et ē insula pascu- is fertilissima. cui⁹ fertilitatē pdidit q̄ dā thaurus qui pabuli grāde p̄tibz ligu- rie ad illā insulā sepi⁹ transfatauit. naz cū qdā mlt lortza nose illū thaurū cū alijs iuxta litus maris regeret in armēto vi- dēs illū thaurū mare intrare 2 quoridie meli⁹ refectū redire ad armentū cupiēs scire incognita sibi pascua thaurū a cete- ris egrediētē ē vsqz ad insulam nauī- gio p̄secuta. e⁹ regressu fertilitatē insule cognoscētes ligures nauibz vel ratibz il- luc p̄fecti sunt eāqz nose mlieris autorū et ducis insulā lortzicā vnceps vocaue- rūt. Est autē multis p̄mictorū angulo- sa gignens letissima pabula 2 lapidē no- bilē quē greci baccē vocāt vt dicit *3* li. li. xv

Capitu. LXXXVI

De lacedemonia.

Lacedemonia q̄ alio noie dicitur spartania in finib⁹ grecie iuxta traciam est p̄uintia i europa. e⁹ habitatores dicũt lacedemones a quodam lacedemone semele filio. Hi lacedemones in bello cõtra messenas timetes diurnitate plij sp̄plis amittere p̄ceperunt vt eor⁹ xgines cū iuuenibus tom̄i relicte cõcubarent. sic ex p̄miscuo xginiũ p̄cubitu iuuenes nati ex nota materni pudoris sptani vocati sunt. vt di. Jfi. li. ix.

Capitu. LXXXVII

De lectonia

Lectonia scithie est p̄uintia. cuius populi lectuni sunt vocati. hies robusti et fortes bellicosiz feroces. Est aut̄ lectonia regio cui⁹ gleba e⁹ fructifera. palustris in multis locis et valde nẽozosa flumib⁹ ⁊ aq̄s irrigua. feris ⁊ p̄cudibus valde plena. nemorib⁹ et paludibus est munita. paucas habens alias munitioes p̄ter flumina nemora et paludes. ⁊ iõ in estate vix p̄õt illa regio expugnari sed solum in hieme quãdo aque et flumina p̄gelantur.

Capitu. LXXXVIII

De liuonia

Liuonia est eiusdem regionis ⁊ idiomatis p̄uintia special̄ q̄ lõ ⁊ go maris oceani interiecta a finibus germanie est diuisa cui⁹ incoler uones antiquit⁹ vocabant. quoz rit⁹ fuit mirabilis anteq̄ a cultura demonum ad vnius rei fidẽ ⁊ cultũ p̄ germanicos cogerent. nam eos p̄les adorabãt prophanis et sacrilegis sacrificijs rûsa a demonib⁹ exquirebãt. augurijs ⁊ diuinatiõib⁹ seruibãt. mortuoz cadauera tumulo nõ tradebant. Sed p̄plus facto rogo maximo vsq̄ ad cineres cõburebat. post mortẽ aut̄ suos amicos nouis vestibus vestiebãt et eis p̄ viatico eor⁹ oues et boues ⁊ alia asantia exhibebãt. seruos etiã et ancillas cū rebus alijs ip̄s assignãtes vna cū mortuo et rebus alijs in

cendebant. credentes sic incẽsos ad quãdam viuoz regionẽ feliciter p̄ringere. et ibidem cū pecor⁹ ⁊ seruoz sic ob grãz dñi cõbustoz multitudinẽ felicitatis et vite temporalis p̄riam inuenire. Dec p̄ria tali errore temonũ antiquissimo tpe fascis nata modo in pte magna cū mltis regionibus subditis vel annexis diuina p̄cedente grã ⁊ coopante germanoz potẽtia iaz credidit a p̄dictis esse errorib⁹ literata.

Capitu. LXXXIX

De licia

Licia sinus est maris et portus eius ciuitas maior listra d̄a q̄ te firia iuxta p̄p̄biliã in italia nauigat vtz Act. xvij. Dec asit regio nõ noie dicit̄ licaonia. cuius ciuitates dicũt fuisse listra ⁊ terlen ad q̄spanulus et barnabas ab iconio fugierũt. vbi sanator viro in listris licaonice barnabã iouẽ. et paulũ mercurũ vocauerũt. eos adorare voluerũt. vt di. Act. xiiij.

Capitu. XC.

De liddia

Liddia sedes est antiqua regnorum quam fluius pactolus ex tulit diuitijs torretib⁹ aureis. Dec aurea moenea dicebat. que dũ p̄ breuitate duos reges fr̄es sc̄z liddum et cirrenũ ferre nõ posset. hinc p̄ sorte cirrenus cū ingenti mltitudine p̄fectus loca gallie occupauit et cirreneam nolauit. Liddia aut̄ a liddo fratre rege sc̄z q̄ remãserat in p̄uintia p̄gnoiata est. conungit̄ ab occidẽte minori fr̄igie. hñs smirnam urbẽ ab oriẽte quã belles fluius cõgit. cui⁹ cãpos pactolus ⁊ herinus archũtunt. harenis aureis locupletes vt dicit Jfido. li. cv.

Capitulũ. XCI.

De libia

Libia regio est maxima in affrica sic dicta eo q̄ lbs. i. vent⁹ affricus inde fiat. vt di. Jfi. li. cv. Alij dicit̄ epasũ filij iouis qui etiã mephĩ. in egipto condidit ex casona vxore sua filiã noie libiam p̄creasse. q̄ postea f

affrica regnum possedit. ex cui⁹ nomie illa terra fuit deinceps libia appellata. est aut⁹ libia i principio affrice posita cui ab oriente est egiptus ab occidente fireos maiores ⁊ trogodite. a septentrione mare libici. a meridie ethiopia ⁊ barbaroz varie nationes ⁊ solitudines inaccessibiles. ppter bestias feroces serpentes dracones qui pcreant basiliscos. **Duculqz** **Isi** do. li. xv. Est libia terra valde feruida ⁊ pusta mltā generas i diuersis locis mō feruosa ⁊ venenosa ⁊ mltā in diuersis pti bus p̄ciosa. vtputa gēmas p̄ciosas aur⁹ ⁊ argentū in magna copia frumentū ⁊ vinū ⁊ oleum ⁊ varia aromatu genera p̄mā aut⁹ originē cōtraxerūt habitatores libie a phurfilio q̄az. **Uñ** flum⁹ currens p libia ⁊ maritimā phur d. ⁊. et ois regio phurēsis noīaf. vt di gl. sup gen. xi

Capitulum XCII

De lothoringia

Lothoringiam germanie est q̄si vltima ⁊ finalis puincia a rege lothario noīata. **Hec** ab oriente habet theciam siue brabantia. a meridie renū ⁊ alsacia. a boccidēte galliaz se nonensem. a septentrione gallia belgicaz hanc mōsa flum⁹ p̄terfluit. in hac ditas metis cōsistit. Est aut⁹ regio in mult⁹ locis fructifera. vinifera fontibus ⁊ amnis irrigua. mōtuosa siluestris nemorosa feris pecudib⁹ ⁊ armētis fecūda. gens est mixta ex gallicis ⁊ germanis. fōtes h⁹ mirabiles ⁊ medicinales ex quoz p̄tū languores vari⁹ sanantur.

Capitulum XCIII

De lusitania

Lusitania hispanie ē puincia passim flumē ⁊ yagia opidū hñs. et ē regio metallis resecta habet aurū ⁊ argentū. ferrū ⁊ plūbū albū atqz nigrū vt di. **Isi**. li. viij. c. lxxij.

Capitulum XCIII

De mauritania

Mauritania a colore p̄p̄oz est vocata q̄si nigroz hōim p̄ria. greci enī nigrū mauron vocāt. sic enī

galli a candore populi sunt dicti ita mauri a nigro colore nomen sunt sortiti cuius prima puincia stiphensis ē q̄ stiphi habuit opidū a quo etiā vocabulū traxit se regio phitef. **Alia** hō puincia mauritania cesariensis q̄ colonia cesarie ciuitatis fuit et nomē puicie redit. vtracqz igitur prouincia q̄ sibij nuicē sunt puicie ab oriente numidia hñt. a septentrione mare magnū. ab occasu flumē maluā. a meridie montē astricimū discernit inter se cundā terrā et arenas iacētes ad oceanum. alia est mauritania tingitana. que sic a tingi metropolitana ciuitate est vocata. **Hec** vltia ps ē affrice ⁊ exurgit a montibus septem. hñs ab oriēte flumē maluā. a septentrione fretū gaditanū. ab occasu oceanū athlaticū. a meridie gaulonū gētes vsqz ad oceanū hesper pertrātes. et ē regio gignēs feras simias dracones ⁊ stractōes ⁊ elephātes. **Duculqz** **Isi**. li. xv. **Isi**. aut⁹ li. v. c. ij. in mauritania inqt ē gaulonū gēs q̄ inhabitat iuxta athlātem montē vsus oceanū i loco nemoroso scatebris fontū irrigua vbi spōte nascitur ola genera fructuū ne vnqz satietas resit voluptanib⁹ incolarū. Est aut⁹ loc⁹ elatus sup nubila atqz in vici⁹ nia lunaris circuli. et dicit eū dē locū uocibus micare crebris ignibus et egipanz satirozumqz lasciuia in tibiarū ac fistule cantu tympanoz quoqz ⁊ cymbaloz sonitū pertrepere. sic celebrati aurores p̄diderunt crescunt aut⁹ ibi actores mire p̄ceritaf quaz q̄dā s̄ odorifere et sūt filis cypho q̄ tenui lanugine sūt obducte ⁊ q̄ vestes p̄ficiunt addita arte sicut ⁊ bōbice. ibiqz crescit herba q̄ dicitur euforbia a suo inuētore sic appellata. cuius lactesū succū miris laudib⁹ extollit in claritate visus et contra serpentum ictus ⁊ venena. vt dicit idem ibidem.

Capitulum XCV

De macedonia

Macedonia est exordio ab emacio rege emacia fuit dicta. s; macedo tencaliōis nepos postqz ibi habuit principatū mutauit vocabulū et eā macedoniā a suo nōle nūcupauit

vt dicit **3**si. li. xv. Est autē cōfinis ab ori-
ente egeo mari. a meridie achie. ab oc-
casu dalmacie. a septentrione mesie vt di-
cit idē. Fuit autē patria alexādi magni
et regio in aureis venis targēto optina
lapidē quē vitē vocant gignit. In eades
puintia est mons olimpus qui excellen-
ti vertice tū extollit vt i ei^o cacumle nec
nubes nec venti nec pluuie sentiant vt di-
cit idē. De macedonia autē di. **3**si. li. iij.
ca. xi. Macedonia antea emacia ē dicta
terraz impio ē potita. hec asiā armeniaz
hiterniā albanā capadociā siriā egyptū
ptū thaurū caucasum ē transgressa. hec i
bactris medis p̄sis dñata est. ⁊ possedit
totaliter oriētē. hec sez indie nutrit p̄ ve-
stigia liberi p̄sis theraulis euagata ē. hec
est illa macedonia cuius vno die paul^o
emilius impator. lxx. viles direptas vē-
didit. vt dicit idem.

Capitulum. xcvl

De magnesia.

Magnesia grecia est puintia in
theſaliā et macedoniā interme-
dia. mltas cōtinens gētes opi-
da ⁊ ciuitates vt di. **3**si. li. iij. c. x.

Capitu. xcvii

De mesia.

Mesia a messū p̄uētū est vocata
et ē prima puintia quā danubi^o
p̄s ad mediterraneū mare re-
didit vt di. **3**si. li. xv. hec ab oriēte ostij
danubij iūgit. ab euro autē tracie. a me-
ridie macedonie. ab occasu hystrie copu-
lat. vt di. idē. Est autē regio tinēs p̄les
gentes opida ⁊ ciuitates. frugib^o ferax.
abundans in venis mineralibus et la-
pidibus et metallis.

Capitulum. xcviii

De mesopotamia

Mesopotamia grecam ethymolo-
giam possidet. eo q̄ duob^o fluuijs
ambiat. nā ab oriēte tygris habz
ab occidēte eufratē. Incipit autē a septē-
trione inter montē thaurū ⁊ caucasū cū
a meridie sequit babilonia ⁊ caldea. vt
di. **3**si. li. xv. Est autē regio in asia mltus

ampla tam in latum q̄ in longum. abſi-
dans in frugibus pascuis pecudib^o et ar-
mentis locuples i diuitijs ⁊ metallis.

Capitulum. xcix

De media

Media a medo rege est dicta q̄ p̄
puintiam illā primū est aggregat^o
habet autē media ab occasu par-
thia regna. a septentrione armenia circū-
dat. ab ortu caspios videt mōtes. a meri-
die hz p̄sidā. hec regio sola medicā. arto-
rem p̄turit quā alia regio nulq̄ gignit.
vt di. **3**si. li. xv. Est autē regio valde opu-
lētā. mltē flumib^o irrigua citatib^o ⁊ opidis
p̄ clara mltorū p̄p̄orū dñā. c^o reges magnā
babiloniam ac chaldeorū impū antiq̄^o
teuicerūt. **3**si^o autē regionis incole vna
cū p̄sis nauigio in affricam transuerti cū
libijs se miscuerunt quos libij corrupta
lingua et barbara mauros vocauerūt q̄
uis mauri a nigro colore sint greco idio
mate sic vocati. vt di. **3**si. li. xv.

Capitulum. c

De melos

Melos et insula vna ex cicladibus
q̄ oim insularū est rotundissima.
et iō melos. i. rotūda est vocata
vt di. **3**si. li. xv. est autē insula multis ho-
nis referta. vt di. **3**si. et spacij breuiorū
q̄tūtatē soli fertilitas recompenſat.

Capitulum. ci

De midia

Midia est insula in hiternie^o pui-
tia que in punctuali medio ē p̄
ut dicit collocata sic dicta a quo
dā rege qui inter quinqz filios totā insu-
lam in quinqz ptes equales diuidēs illā
lam ptem insule q̄si patrie meditullium
ad v^o p̄p̄ios reputauit p̄pter qd̄ illa hī-
ternice puintie insula portio midia q̄si
aliarū traz in circuitu media hodie n̄scit^o
pat. Est autē illa p̄ria quo ad glebā ferti-
lī in frumēt pascuis ⁊ armētīl abūdās i p̄-
scib^o carnib^o ⁊ alijs victualib^o butiri ⁊ ca-
sei atqz lactis. flumib^o ē irrigua. fōtib^o atqz
lactis mltiplicis effūs vt d̄z et virtutis sic
dicitur habere aspectum telectabilem ⁊

rem salubrem quo ad filias et paludes. i
eius extremitatibus habet aditum val
de fortem. et ideo propter populi multitudi
nem castroz et opidoz fortitudinem came
ra vocatur hibernie vulgariter propter pacem.

Capitulum. CII

De missena
Missena germanie est punitia ab
orte que misse dicitur sic vocata.
cum bohemia coniuncta et polonia
in solis ortu cum bauaria in meridie cum
saxonibus et thuringis. in occidente cum
rethia et terminis rheni a septentrione

Et est terra ampla et spaciola. nunc
plana nunc montuosa. fertilis multum et
pascuosa. aquis optimis irrigua. nam no
bili fluvio albie per maiori sui parte per
longitudinem est profusa. civitates habet
fortes et opida et castra fortia et muni
ta. cuius gens locuples est generaliter i
diuitijs frugibus scilicet pecudibus et metal
lis. et cum sit populus magne fortitudi
nis et pulchritudinis et elegantis proce
ritatis. est tamen gens benigna et pacifica
et natura nimis germanicis habens in
omnibus feritatis.

Capitulum. CIII

De mithilene.
Mithilene est insula i mari adri
atico per quam de siria et cypro i
italiam nauigatur ad quam dif
filiis est accessus propter bithalassum. i. l. i
tus in mare protensus. terre enim ysaerene
interiecto diuiditur mare. et fit quasi du
plex. vbi naues impingentes ad arenam
defacili constringuntur. vtz in Act. aploz
ca. xviii. tam in tex. quam in glo. Et quibus
incole illius insule sunt barbari. circa ta
men peditantes et ibidem naufragijs
patientes sunt humani. vtz ibidem. Ad hac
insulam puenit paulus quasi nauigauit con
tra romam vbi venentium vipere que ma
nu eius adhaeserat. in sarmeta euasit. et
cussa testia i igne. In eadem etiam insula mi
ta miracula perpetravit. vt dicit act. xviii.

Capitulum. CIIII

De nabathea.

Nabathea arabie est punitia a na
bathio filio ysmael dicta. et est
inter arabiam et iudeam inter me
dia. Surgit autem ab eufrate et porrigit us
que ad mare rubrum. vt dicitur in Isai. li. xv. Et ac
terra pinguis fertilis in frugibus fructi
bus pecudibus preciosis lapidibus et metallis.
De hac dicitur in Psal. li. vi. c. xxix. Nabathae i
quod opidum incolunt petram nomine in conualle ha
bens fere duo milia a passuum i latitudine
circumdat montibus inaccessis amne iter
fluente. et distat ab opido gaza sexcentos
passuum. a sinu persico. cxxij.

Capitulum. CV

De norvegia
Norvegia latissima est europa
prouincia. mari fere vniuersa
circumcincta. sub aequinoctio distera.
gotlorum regionibus terminata. nam a parte me
ridiana et orientali per quendam fluvium qui elbia
dicitur a gothia est diuisa. Est autem regio as
pina et frigidissima siluestris et neorosa
et incole plerumque de piscatura et venatione vi
uunt quasi de pane. nam rara est ibi annonae pro
frigoris multitudinem. ibi fere milite vt al
ibi vrsi. ibi etiam sunt fibri qui et castores di
cuntur. mira sunt ibi montes et montuosa
fontes enim sunt ibi quibus omne ipsorum corium
hinc lignum statim in lapidem commutat. In ei
aequinoctio parte non vixit sol occidere i eituuali
solsticio per plures dies. nec etiam videtur
sol ibidem per totidem dies in solsticio hiemali
vixit tunc temporis incolae terre operari cum ca
delis. frumenti vini et olei expers est nisi a
lunde deferant. Gens autem ingentis corpo
ris est et stature et pulchritudinis et magne
fortitudinis ac robuste. validi sunt pi
rate et audacitatis magne. ab oriente habet
galaciam. a septentrione ysolandiam. vbi ma
re perpetuo congelat. ab occidente hiberniam
oceanium et britanicum. a meridie daciam et
gothie finibus terminatur.

Capitulum. CVI

De normannia
Normannia quae neustria a noricis
populis est dicta. qui nauigio ve
nientes de norvegia litus oce
ani gallici obtinuerunt qui tandem punitiam

in circuitu inhabitantes eam normanni
am vocauerunt. habet autem oceanus bri
tannicus ad eorum finem aquitannicum ad
occidentem. galliam ad meridiem. et oc
ceanus ad aquilonem. Est autem gleba eius
frugifera et pignis. campis nemoribus
et pratis insignis. portibus maris nobil
feris et pecudibus fertilis. nobilissimis
civitatibus et opidis valde fortis. cuius me
tropolis dicitur thotomagus civitas nobil
lis sita super fluvium qui secana ab incol
notatur. cuius gens populosa est. fortis et
bellicosa urbana in habitu. modesta in ap
paratu. pia affatu. pacifica in convictu.

Capitulum CVII

De numedia.

Numedia est regio in affrica car
thagini contigua et conuicina. In
cipit autem a flumine arnifiga ali
as atinga et terminat in limite cogitanorum
hinc ab ortu sirtis minores. a septentrione
in mare tendit in sardiniam. respicit ab oc
casu mauritaniam stiphensem. a meridie es
thiopum gentes. Et est regio campi pin
guis in multis locis ubi autem siluestris est
feras generat. ubi autem iugis est ardua. et
quos et onagros percreat. cuius vltiora et
pentibus et bestis sunt plena. Et armoz
generat eximium quod numedum dicitur ut dicit
Isido. li. xv.

Capitulum CVIII

De narbonensi puintia

Narbonensis est puintia ut dicit
Pli. li. iij. c. v. et appellatur pars gallia
rum. que mediterraneo mari al
luitur quod modo gallia brachata dicitur est. quod am
ne narbo ab italia est discreta et alpium in
gis nulla est ei puintiarum preferenda in cul
tu viros. in dignatione morum in plenitudi
ne operum breuiter italia potest quod puintia est
dicenda. Flumina hinc nobilissima iter que
rhodanus galliarum fluvius fertilissimus de
alpiibus se rapiens preterfluit puintiam nar
bonensem. stagna hinc multa et portus plures.
et promuntoria multa inter que marsilia
obtinet principatum. Totius autem puin
tie narbonensis longitudo continet tricen
ta et septuaginta milia passuum. latitudo

autem. ccc. et. lxxij. milia passuum. ut scias
dit agrippa. huculq; Pli.

De ophir. ca. CIX

Ophir nomen est puintie in in
dia ab ophir viro de posteris he
ber nominata que et terra aurea
antiquitus appellabatur. eo quod montes
aurei spectent. que a leonibus et senissio
mis bestiis incoluntur. ad quos nullus aliter
accedere audet nisi nauis stante iuxta li
tus. qui cum terra quam vnguibus leonum
ceterumque bestiarum effossam in uenerint
in suam nauem recipiunt. ut si bestie eos
senserint facile in mare recipiant. ut di
cit Raba. super locum illum. Cum venissent na
ues salomonis in ophir sumplerunt inde
aurum et c. iij. Reg. ix. Idem fere dicit Pli. mit
tit ab olim hec puintia aurum. lapides pre
ciosos crisoprassos et adamantes. lignum
thynnium et ebenum et aues psitacos et pauos
dentes eburneos. symias et bestias alias
monstruosas. ut dicit Pli. et Isid. Ad hanc
autem regionem de iudea per longas ma
ris rubri circuitus peruenitur et per insulam
asiongalem quam postea alexander magnus
terre adequauit in ophir pertrausit. Inco
le autem terre ophir venientes de stirpe heber
a fluuio capue usque ad regiones indie que
nunc thetia nunc cupatur habitauerunt. ut
refert iosephus et ab ophir nepote heber
ophir tota puintiam vocauerunt ut dicit
Raba. super. ij. li. pal. c. viij. Fuit autem iste
ophir filius iectan filii heber ut dicit Gene. x
Est autem ista regio vicina terre euilath
quam gyon circuit. ut dicit Gen. ij. et ei in
montibus aureis et speciebus aromaticis est
similis et in gemis. ut dicit plinius

Capitulum CX

De ollandia

Ollandia est quedam puintia mo
dica sita iuxta hostiam reni ubi in
trat mare brabantie contigua a
meridie vicinia frisie ab oriente ab occasu
isule britannice iuncta. ab aequilone inferiori
gallie belgice est contigua atque flandrie ab oc
cidente. est autem terra palustris et aquosa. fere
ad modum isule yndieque maris brachijis atque
reni fluminis circumfusa. hinc lacus et stagna

multa et pascua valde bona. et in armatis pecudibus et iumentis est referta. et gleba in locis pluribus valde frugifera et in pluribus etiam nemorosa. plures et utiles hinc venationes in pluribus etiam est bitumiosa et qua format materia apta ad ignum nutrimenta. Et est terra diuitijs que transegit per mare et per flumina plurimum opulenta. cuius ciuitas capitalis traiectione inferius nuncupatur in latino vtrich. et dicitur in idiomate germanorum nam ad germaniam pertinet quo ad situm quo ad mores et quo ad diuinum et etiam quo ad linguam. cuius gens elegans est corpore. robusta viribus. audax animo. venusta facie. honesta in moribus. deuota deo. fida hominibus et pacifica. minus predis incedens et raptibus quam alie germanice nationes.

Capitulū. CXI

De orcada
Orcada oceani est insula iuxta mare britannicum in europa. a qua et cetera insule multe eidem perteminate et vicine orcales insule noianse. et sunt in numero. xxxij. quarum. xx. deserte sunt. et ij. vero incoluntur. ut dicitur. Isidoro. li. xv. de insulis.

Capitulū. CXII

De paradiso
Paradisus est locus in parte orientis constitutus. cuius vocabulum a greco in latinum vertitur ortus. Porro in hebraico eden dicitur. quod apud nos delitie interpretatur ut dicitur. Isidoro. li. xv. ca. ij. Est enim ortus deliciarum ut dicitur. id est. quia ex omni genere ligni et pomiferarum arborum est constitutus. hinc in se lignum vite. non ibi frigus. non ibi estus. sed perpetua aeris temperies. ex cuius medio fons prorsus totum nemus irrigat. diuisus in quatuor nascentia flumina cuius aditus post peccatum primi hominis humano genere interclusus fuit. quod vndique flamma rumphea. id est. in uero igneo vndique circumfusa. ita ut eius penne cum celo incendium coniungatur. Presertim diuisus angelorum arcendis spiritibus malis super rumphee flagrantium est a domino ordinatus.

ut homines flamma angelos deo malos boni angeli submoueant. ne alicui spiritui vel carni peccatrici aditus pateat paradisi. hucusque Isidoro. li. xv. ca. ij. ubi tractat de regionibus. Item aliter magister in libro. c. ij. super genesim. sic. Plantauit inquit deus a principio creationis herbis et arboribus locum deliciarum aptauit et hoc in principio ipsi mundi scilicet in oriente. et ille locus est amoenissimus longo terre et maris tractu a nostro habitabili segregatus adeo editus. id est. altus ut usque ad lunarem globum attingat. ubi etiam propter situm altitudinem aequum diluuij non puenit. ut dicitur idem. De paradiso autem dicitur. Iohannes. damascenus. quod deus et visibili et invisibili creatura dicitur erat deus hominem secundum suam propriam imaginem et similitudinem sicut quandam regem principem omnis terre et omnium que sunt in ipsa constituit ante quam quondam regione in qua conuersatur beata duceret vitam. Et iste locus diuisus est paradisi dei manibus in edem. id est. in delitijs et voluptate plantatur. in oriente quidem omni terra celsior penitus tepato et tenuis sumo aere circumfulgens. platisque floridissimis comatur et bono odore plenus. lumine repletus. pulchritudinis vniuersae. gaudij et exultationis promptuarium. creature sensibilis excedens intelligentiam. diuina regio et digna eo que secundum imaginem erat in quo nihil irrationabilem habitabat. sed solus homo diuinarum manuum plasma. Item Strabo et beatus dicitur quod paradisi locus in oriente positus in medio oceano et motibus oppositis a regione quibus incolunt homines secretis remotissimum est protinusque altitudine usque ad circumlunam ipsi lune. fuit locus summe diuinitatis innocenti propter eius summam temperiem. quod non frigus ibi nec est sed perpetua temperies ut dicitur. Isidoro. Item propter omnium bonorum abundantiam quod ut dicitur. Augustinus. de ciuitate dei. xiiij. c. x. Quid timeatur aut dolere poterat homines in tanto tanta abundantia bonorum. ubi non aberat quicquam quod bona voluntas afficeret. nec inerat quod carne et animi hominis felicitatem viuens offenderet vel in aliquo molestaret. Item propter summam amoenitatem. nam vniuersae pulchritudinis erat promptuarium. ut dicitur Damascenus. quod attestatur tamen arborum que fructuum et florum inaccessibilis pulchritudo. nam

arbores comam nō pdunt flores nō mat
 cescunt. Item ppter summam locū dita
 tem qđ attestat fructuū dulcedo. qđ ibi ē
 omne lignū pulcrū visu 7 suauissimū ad
 vescendū. **Gen. ij.** Idem etiam attestat
 lucis pulcritudo. nam puritati aeris cla
 ritas lucis pportionat. vt di. **Seda.** Itē
 ppter soli fecūditatē qđ attestat fontiu
 irrigantiū multitudo. **Dicit etia Gen.**
ij. Fons ascendeat 7 irrigabat paradisu
 qui in quattuor flumina est diuisus. **Gen.**
ij. Item ppter loci securitatem qđ atte
 statur situatiōis eius altitudo. nam lu
 narem tangit circulū. vt di. **Se. et Phi.**
id est ptingit ad aerem quietū post istu
 aerem turbulentiū vbi finis ē et termi
 nus exalatiōis 7 vaporū humidorū quorū
 fluxus 7 pgressus lunari corpi assimilaf
 sicut exponit alexāder. qđ nō fm veritatē
 attingit in altitudine orbē lune sed cir
 culū lunare dē attingere pperbolice. vt ē
 maxima altitudo 7 incompatibilis respec
 tu terre inferioris insinuaret. Item p
 pter eius in corruptibilitatē qđ attesta
 tur ibi exētiū vite longitudo. nā ibi sūt
 helyas et enoch viui vsq; hodie 7 incor
 rupti sicut di. magi hysto. Nil eni potest
 ibi mori qđ est viuū nec hoc mirandū est
 de paradiso cū in hybernia sciamus esse in
 sulam in qua mortuorū corpa non putres
 cunt. 7 alia in q̄ hōies nō mori pnt. s; o
 vt vltimo senio extra insulam referant
 quere supra de hybernia in lra **De pa**
diso aut 7 eius situ sunt opinio apud gē
 tiles vt di. **Pl. li. vbi** loquit de insulis for
 tunatis. de quibus etia loquit **Phi. li. xv.**
 inter q̄s est vna que oia fere pcurit bōa
 vbi humus sponte pcreat oēs fructū vbi
 in iugis collū arbores virore frondiū et
 dulcore fructuū semp vstūf. vbi ad her
 bazū vicē messis 7 olus crescit. vbi 7 gē
 tilis error 7 seculariū carmina poetarū
 ppter soli fecūditatē easdē insulas padi
 sum esse putauerūt qđ qđē ponere est er
 roneū. cū pdicte insule fortunatē sint in
 occidente cōtra leuā mauritānie in oce
 ano collocatē. vt di. **Phi. li. xv.** Paradis
 aut in oriēte in altissimo mōte. de cuius
 cacumine cadētes aq̄ maximū faciūt la
 cū. in suo casu ac tū faciūt strepitū 7 fra

gorem qđ omnes incole iuxta pdictū la
 cum nascitur surdi ex immoderato so
 nitu seu fragore sensum auditus in par
 uulis corrūpente. vt di. **Basil.** in exame
 ron. sicut et **Ambros.** Ex illo lacu velut ex
 vno fonte procedūt illa flumina quat
 tuor. phison qui et ganges. gyon qđ et ny
 lus dicit. et tigris. ac eufrates. de quibus
 in li. geneleos fit mentio special. quere
 supra in tractatu de fluminibus.

Capitulum. CXIII

De parthia
Parthia regio maxima est i asia
 que ab indie finibus vsq; ad me
 sopotamie fines est p̄recta pro
 pter inuictam eni parthorū vtutē affiria
 et ceterae regiones nomē eius traxerunt
 Sunt aut in ea p̄uicie p̄ticulares. s. ara
 eusia parthia affiria media 7 p̄sia q̄ regi
 ones sib̄nuicē cōiuncte initiū ab indo
 flumine sumūt 7 tigris fluuio claudūtur
 loca aut nēozosa mōtuosa 7 aspera et flu
 mina multa. Sunt aut p̄uicie finibus
 suis discrete. noia a p̄rijs autorib; tra
 hentes ita naz a racusia ab opido suo nū
 cupata est. parthia aut a sithia veniētes
 occupauerūt. eāq; ex suo noie vocauerūt
 huic a meridie est rubrū mare. a septen
 trione hyrtānicū solū ab occidēte media
 regna in ea. xvij. p̄recta a caspio mari
 vsq; ad gentē scitharū est parthia multū
 rebus pdigiosis et mōstruosis mirāda.
 vt di. **Pl. li. v.** Nam bestie sunt feroces
 pardi tigrides atq; lince 7 aspides ibi
 et serpentes natura scūssimi 7 feroces.
 gens etiā dura ē et crudelis victu par
 ca p̄ omni pulmēto 7 cōdimento contē
 ta sale 7 cardamomo. vt di. idem. et di
 cif idem in glo. sup **Dan.** de psarū regi
 one et parthorū ca. xvij. de bestia que simū
 lis vrsō erat

Capitulum. CXIII

De palestina
Palestina sitie est p̄uicia dicta
 quōdā philistea ē circa metrop
 lis q̄ nūc aschhalona ēz antiq̄tus
 philistim vocabat ex q̄ ciuitate tota re
 gio palestina vel philistea p̄cis t̄p̄to

vocabatur. vt di. Ili. li. xv. Idē etiā di/
ci li. ix. ca. de vocabulis gentiū. Philis/
teī inq̄t ipsi sunt q̄ z paleſtini dicitur.
Literā ſermo hebre nō habet. ſed p̄ eo
greco vtitur. ſc̄z. I. inde philisiteī p̄ pale/
ſtinis. dicitur itaq̄ philisiteī a ſua ciui/
tate. primo autē dicebant alophili. i. alie/
nigene. eo q̄ ſemp fuerunt filijs iſrahel
alieni z longe ab eoz ſocietate et genere
ſepati. vt dicit idē ibidem. Nec regio
dicit Ili. li. xv. ab oriente habet mārē ru/
brū. a meridiano latere iudea excipitur
a ſeptētrionali plaga tyrioz finibz clau/
ditur. ab occaſu v̄o egiptio limite termi/
natur vt dicitur ibidē. originem autē pri/
maz p̄tra reſit philisiteī a filio chanaan
nomine cellulz als phetrufim a quo pri/
mitus ſunt egreſſi philisiteī z capturim.
vt dicitur Gen. x. gens vt narrat hero/
dorus aſtura z callida. moleſta ſp̄ regno
iſrahelitico z inſeſta. tum qz proſperitati
iudeoz inuidebat. tum etiā qz de ſoli ſui
felicitate z de marinariū inſularū ſuo to/
minio ſubditariū fortitudine z poteſtate
nimiū p̄ſumebat. vt di. idem.

Capitulum. CXV.

De panphilia

Panphilia que z uſauria dicit eo
q̄ omni ſtatu aure eſt expoſita.
vt dicit Ili. li. xv. puincia eſt in
minori aſia habet metropolim v̄bē que
ſeleucia nūcupat. vt di. idem quā ſeleu/
chus antiochus qui antiochia condidit
fundauit. vt dicit Ili. li. xv. Eſt autē regi/
gio maritima inter ciliā z bitiniam a
qua nauigatur in ytaliā p̄ cypzum in
ſulam. vt pater Act. viij.

Capitulum CXVI

De panonia que etiā vngaria appellat.

Pannonia europe eſt puincia q̄
ab humis quondam occupata ab
eodem populo vngaria vulgari/
ter eſt vocata. que duplex eſt ſc̄m Oroſi
um maior. ſ. et minor. maior quidem eſt
in vltiori ſytia vltra meotides palu/
des conſtituta a qua huiſ venatōnis gra/
tia primit̄ exeūtes z per longiſſima pa/
ludū z terraz ſpacia z certuozū z beſtiarū

veſtigia inſequētes. tandē ſolū panonie
inuenerunt. qui reuerſi ad ppria collecto/
agmine in pannoniā redierunt. z expul/
ſis incolis a primeua ſua origine nomē
genti z patrie indiderūt. vt narrat hero/
dorus. Eſt autē hec puincia pars meſie
quā danubi p̄terſuit z pfundit vt dicit
Ili. li. xv. Pater autē gallaciā ab
orientē. greciā a meridie. dalmaciam et
ytaliā ab occidente. z germaniā a ſeptē/
trionē. vt di. idem. Eſt autē terra ſpacio
ſiſſima z fertiliſſima. montibus z ſilius
munitiſſima. multis fluminibz z aq̄s ir/
rigua. venis aureis z alijs metallis di/
tiſſima. habens mōtes maximos in qui/
bus diuerſa marmoꝝ genera inueniunt
tur ſal etiā optimū in quibuſdā mōtibz
effoditur. feris et pecudibz p̄pter paſcu.
z vltima adimplet. frugifera etiā ē gle/
ba eius valde z vinifera in multis locis
z intra ſe plures p̄tinet gētes. nō ſolū lut/
gua. verū etiā moribz z vita in pluribus
differētes ſicut idē dicit herodorus. dicit
autē Ili. li. xv. panonia a pēninis alpi/
bus eſt vocata quibz ab italia ſecernitur
regio fortis eſt z ſolo leta a tribz flumijs
danubio. ſ. z ſana ac tyria eſt vallara. ha/
bet autē ab oriente meſiā. ab euro hyltria
ab aſtrico autē penninos habet alpes. ab
occaſu galliā belgicā. a ſeptētrione danu/
bium limitē qui germaniā p̄terfluit. hic
hyſter dicitur z hyſtriaz vocant terram
quā iuxta pannoniā circūfundit.

Capitulū. CXVII.

De paron

Paron inſula eſt a paranto plan/
ti filio nominata qui de nomine
ſuo paron opidum z inſulam no/
minauit. vt dicit Ili. li. xv. gignit autē
marmoꝝ candidiſſimū quod parū dicit
nutrit etiam z ſardiū lapidē marmoꝝibz
quidem p̄ſtantiore z inter gemmas vti/
liſſimum. vt dicit Iſido.

Capitulū CXVIII

De pentapoli

Pentapolis regio eſt in confinio
arabie z paleſtine dicta a quinqz
ciuitatibz hōim impioꝝ q̄ celeſti

igne sunt sumpte. terra est vltima ma-
gis q̄ nūc hierosolima nūc deserta est et
exusta. nā p̄ scelere incolaz de celo descē-
dit ignis q̄ regionē i cineres et nos dis-
soluit. cui vmbra et spēs q̄dā i fauillis et
artuoribz adhuc videt. **A**ascit aut̄ ibi po-
ma viretia sub tanta spē maturitatis vt
edēdi desiderii gignat. q̄ n̄ carbas fati-
scāt ac resolutis in cinerē fumisq̄ exarā-
t̄ q̄si adhuc ardeāt. **buculosq̄** **Jfi. li. xv.** **D**ec
prouicia ahi ei? **s**umptionē ita fuit locus
ples q̄ inter ei? lapides saphiri et alie gē-
me p̄ciose inueniebāt et inter ei? glebas
aur̄ sic **Job** tāgit dicēs loc̄ saphiri lapi-
des ei? et glebe ei? aur̄ **Job. xviii. Sed** po-
stea tota illa regio i mare mortuū est cō-
uersa. sic vocatū ē q̄ nec gignit viuū nec
in se accipit ex genere viuētū. nam neq̄
pisces habet neq̄ aues neq̄ nauigia pa-
titur. qz oīa vita carētia in eo ad fundū
mergūt. lucerna si fuerit accēsa sup̄ pena-
tat. extincto x̄o lumie de mergit. vt dicit
Jfi. li. xiiij. q̄re supra de mari mortuo in-
tractatu mariū et aq̄rū. **I**n ista? mans r̄i-
pa circa vicinia zodome crescunt poma
supra dicta. aspectu q̄dē pulcra sed gustu
fetida et amara. vt di. glo. sup̄ scōam epi-
stolā p̄. ca. ij. **E**st aut̄ alia petropolis asiri-
ce in p̄uicia libiea q̄nq̄ ciuitatibz sic no-
minata. i. beronice cētria apolonia poroz
ptolomais ex q̄bz ptolomais et bernices
a regibz sunt vocate. **E**st aut̄ hec penta-
polis libie cirenēsis adiuncta et eius fini-
bus deputata. vt dicit **Jfi. li. xv.**

Capitulum CXIX

De perfida

Perfida siue perfia est regio i asia
inter parthoz regna deputata de-
scendens a borto ad indos. ab oc-
casu rubrū mare habet. ab aquilone vero
mediam tangit ab austro gennaniā als
germaniā que perfide annectitur. quibz
est incussa opidum nobilissimū. **I**n per-
fide autē primo orta est ars magica ad
quā nemroth gigas post cōfusionem lin-
guarum abiit. ibiq̄ persas ignem colere
docuit. nam homines in partho illis so-
lem colunt qui ipsorū lingua hec d̄r vt di
Jfi. li. xv. **E**st dicta p̄fia a p̄feo rege qui

de grecia in asiam trāsiens ibi barbaras
gentes graui ac diuturno bello edomuit
Houissime autē victor existens nomen
genti subiecte dedit. vt di. **Jfi. li. ix. i ca.**
de vocabulis gentiū. nā p̄se p̄ multa t̄pa
ignobiles reputabant et quasi nulli mo-
menti in gentibz habebant. medi sp̄ potē-
tissimi fuerit. vt di. idem. **E**st aut̄ p̄fida
latissima et valde populosa. in qua ciui-
tas nobilis noīe elam sic dicta ab elam
filio lem a quo primo p̄cessit gens p̄fay
vt di. **Jfi.** **E**t ab elam p̄se primit̄ elami-
te sunt vocati. **E**st autē in p̄fide ciuitas nobi-
lissima elimaida noīe que nūc p̄fip-
lis nūcupat. de qua d̄r. i. **Sach. vi. 7. ij.**
mach. ix. **E**rat aut̄ in p̄fide ciuitas nobi-
lissima et copiosissima in auro et argento.
templū in ea locuples valde. et illic vela-
mina aurea et lorice ac scuta. que reliquit
alexander rex **D**acedo r̄c.

Capitulum. CXX.

De pyrenea

Pyrenea est prouincia in europa
terra alta et montuosa cui mon-
tes pyrenei dicuntur. et protēdun-
tur a meridie versus occidentē diuident-
tes ab inuicē maximas regiones. nā al-
pes pyrenei diuidūt inter hispaniam et
galliā tam narbonēsem q̄ et i lugdunē-
sem. habent autē ab oriente germaniā. a
meridie ytaliā. ab occidentē hispaniam
ab aquilone galliā **D**icitur aut̄ pyrenea
a crebris fulminū ictibus. pyr enī grece
ignis est latine. **C**rebris enim fulmini-
bus montes pyrenei quatūtur. vt dicit
Jfido. li. xv. ca. de montibz. **E**st pyrenea
multoz et magnoz fluuioz origo et p̄nci-
pium mater nemoz maximoz. nutrit fe-
rarū et umētoz multoz venas p̄tinēs me-
talloz. fortes habens munitōes ciuita-
tū et castroz. multas et diuersas nutriēs
tam in lingua q̄ in moribz natōes popu-
lorum. vt narrat herodotus.

Capitulum CXXI

De pigmea

Pigmea est regio in india versus
orientē in mōtanis cōtra ocean-
nū sita. in q̄ habitant pigmei hōies

partu corpore vix bicubiales vt d. p. li. et p. li. d. qui in quarto anno generant et in septimo senescit hi collecto exercitu equitant sup arietes et pugnant contra grues nidos eozū et oua pfringentes. ne contra eos hostes multiplicētur. vt di. idem p. li. v. ca. de hominibz indie mōstruosis. quere supra.

Capitulū. CXXII

De pictauiā

Pictauiā gallie nartonēsis est p. uincia. quā picti angli et scoti nauigio impetētes antiq̄tus in habitauerūt et tandē regiōni et genti ex sua antiqua p. sapia nomē in posterz reliquerūt. vt narrat herodot. que de britānicis finibz classē faciētes orā oceani sinus aquitānicū inuaserunt et tandē incolas nō sine belloz discrimie locum in patria obtinētes. Pictauiā opidū a pictis nominatū vt ab eodē herodoto dicitur. et longā patrie cōfinia pictauiā vocauerūt. Dec puincia p. longum maris oceani portēta tūroniā quā p. terfuit li. geris habet ab oriente hispanos a meridie. oceanū britānicū ab aq̄lone. et meridie britāniā in sinu aq̄tānico ab occidente. hęc patrie puinciola est p. clara in multis. vt narrat idē. nā glebā dicitur habere multū fertilē. oim fere frugū feracē et fructuū multipliciū alitricē vinifera est et frugifera et in bonis q̄ gignit hum. multū opulēta. maris portibz insignis ē. cuius tātū et opidis inclita amnibz et fontibz irrigua. capis pratis et nemoribz est amenissima. et circa ptes maritimas sapis et rupibz est munita. vt patet in opido rupellensi siue castro ad qd accessus p. fitū loci et freti angustias vix habet. vt di. idē. cuius gens ligua et moribz galliarū pulchris ē p. mixta. et idē quibus a primis pictis habent illi. gētis natōes vt sint natura fortes. corpe elegātes. s. a gallicis tñ q̄ b. mixti sūt p. traxerūt vt aīo sint feroces et ingenio p. alijs vicinis gētibz acrozes. nec miz. nā vt di. p. li. i. c. fm diuersitate celi facies hominū et colores. corpoz quātitates. et aīoz diuersitates existūt. In d. romanos graues. grecos leues. astros p.

sipelles. gallos natura feroces. et ingenio acrozes puidem. qd vtiqz natura clima tū facit. vt dicit ibidē. Et ideo gens pictaunica robusta corpore. facie venusta. audax aīo est. vt dicit callida ingenio et astuta vt recitat herodotus.

Capitulū CXXIII

De picardia

Picardia gallie belgice est puincia a quodā opido siue castro pōticon sic vocata. vt di. idem de regione descriptione videlicet herodotus nam opidum qd nūc p. ychen dicit in illo terre cōfinio vsqz ad oceanū britānicū antiq̄tus obtinuisse dñum phibetur. a quo totus popul. illius patrie fuisse creditur in posterz noiatus. Est autē eoz terra frugū et fructuū valde ferax. irrigua fontibz et flumibz abundans populis. munita nobilibz ciuitatibz et castris. opidis fortissimus et famosus. vt belgis ē seu beluacū et ambianis atrabatū moriū et tornacū. vt dicit idem. Habet autē puincia iam dicta renū flumiū germanicū ab oriente. galliam supiozem a meridie. oceanū gallicū ab occidente britāniā maiorem siue angliā ab aq̄lone. Est autē duplex picardia. s. superior que gallie vtiqz magis est p. pinqua. alia inferior que flandrie et rethie finibz seu brabācie propit quibus est cōiuncta. et est hānonia nūcupata. vtriusqz patrie gens est elegantis stature. faciei decentis ac venuste. audacis animi. leuis et docilis ingenij. intellectus clari affectus p. ydiomatis grossi magis aliarū gallie nationū.

Capitu. CXXIII

De ramathia

Ramathia que et ramasora regio iuxta decapolim sita a ramathia ciuitate est appellata in qua natus est samuel ppheta. et alio nomie atramathia ē vocata de qua fuit ioseph vir iustus. qui cum nicodemo corpus tomnicus inuencit ac honorifice sepeliuit. vt dicit glo. sup Luc. c. xliij. Est autē in tribu effraim i iudea sita et i altissimis montibz collocata. p. qd et ramathia. i. excel.

sa est vocata. nam rama excelsum sonat
vt dicit hiero. est aut tetra quibus motuo
sa fertilis in fructibus in frugibus vineis
et oliuis. fontibus irrigua. puritate aeris sa
luberrima sit altitudine valde firma vt di.
hiero. et ad remotissime speculadum valde
apta.

Capitulum. CXXXV.

De rencia

Rencia tenensis est provincia re
gio. i. qua tenus circumfuit ac pfun
dit sic dicta. eo quod sit iuxta renu.
vt dicit Isid. li. ix. Et est terra habens mi
tas ciuitates et opida valde firma. cuius
gleba est frugifera et vimifera in multis
locis. gens fortis et aiola in vita et in mo
ribus prudentiam habens cum germanis.

Capitulum CXXXVI

De rualia

Rualia est y uinciola quondam
barbara dictas multum a dacia et
pars yronia est vocata multa ha
bens audacia. nunc aut sub fide ipsi regno
dacie est subiecta a virosi sic dicta. eo quod
sit gramiosa et pascuosa. in locis pluribus ne
morosa. cuius gleba est medicit frugifera
aquis et stagnis irrigua. piscibus marinis et
lacualibus est fecunda. plures habens greges
pecudum et armenta sicut texo pluribus iuncta so
lo fluuio qui natus est a neziocor et megar
duor regionibus est discretus. vt di. hiero.

Capitulum. CXXXVII.

De rinchouia

Rinchouia quedam est terra mo
dica a ciuitate mogutina sita su
per ripam reni inter montes p
tensa usque ad opidum quod pingua dicitur.
vnde et a reno qui per eius medium refluit
rinchouia est vocata. Et est terra quibus
modica in utroque reni litore usque ad mo
tium cacumina amena mirabiliter et fecun
da. tanta ei pulchritudinis est et tam incredi
bilis fertilitatis quod tam inhabitantes quam etiam
per ripam transitum facientes delectat et reficit
quasi ortus inestimabilis voluptatis tam
dulcedem habet glebam et tam pinguem quam fru
ctus et fruges mira fecunditate piter et cet

leritate creat ac pducit. In eodem agro
artores et miferas diuersi generis prou
dit et nucez gignit. et tam propter tantam fructuum
multiformitatem fruges parere non omittit.
Arborum etiam diuersitas ymetata non imo
pedit. Imo vnde et idem agellus piter fruges et
yina nucez et poma corbas et pira et multa
alia fructuum genera pducere pducit. Fo
tes calidi et medicine corporum necessarii
ibi de terre visceribus oriuntur. multa alia ha
bet comoda vite mortalium necessaria que
recitare per singula esset longum.

Capitulum. CXXXVIII

De provincia romana

Romanorum provincia. vt ait var
ro est fere totius orbis continentis
tria ybicumque habitabiles possidet
regiones. nam singulas partes orbis roma
norum potentia edomuit nec fuit aliquis
orbis angulus qui romani exercitum non per
senserit gladium vt di. idem. Fuit tam quon
dam pars ytalie romulea antequam no
minata. a nomine romuli sic dicta qui urbem
romam pdidit. ciuitatibus et populo nomen
dedit. vt di. Isid. li. ix. vbi subdit. hec pri
mo saturnia a saturno rege fuit dicta. qui
incolas terram colere primus informauit
et ipsum propter saturitatem iopinam saturnum vo
cauerunt. et tamen ipsum tamque deum in stellarum
numero coluerunt. A latino autem rege po
stea latini sunt vocati. qui propter hec romani a
romulo urbem ampliatam et munierunt roma
ni dicti sunt. et quoniam postea sunt dicti eo
quod quoniam romulus est vocatus. qui ipse hasta uteba
tur qui sabinorum lingua quis dicitur. vt di. Isid.
li. ix. in ca. de gentium notatione. Isti autem re
gni et regum laudes ad plenum calamum descri
bere non sufficit nec codex aliquis magni
fica eorum romanorum opera plenarie compre
hendit. Romanorum actus probitates si
quem imitationis gratia legere delectat
legat in. i. Mach. viij. ca. vbi mira de eo
rum virtutibus breuiter recitantur.

Capitulum. CXXXIX

De romaniam

Romania dicitur romanorum gens
noua. Nec est grece noua vel nouus
sed latine. Ab eo est tpe quo pstat

tinus romani imperij in constantinopolim tracie urbem de roma transtulit ois grecorū regia romaniam. i. noua roma vocata fuit. vt dicit raban⁹. Ideo vsq; hodie greci nō se vocant vulgariter grecos sed potius romanos. quere supra de grecia in lra. g. vbi de grecis multa repies.

Capitulu. CXXX.

De rhodo.

Rhodus insula ē cidadū insularū p̄ma ab oriēte vbi rhodose capitoliū dicit esse inuentū dū ibi ciuitas p̄mitus p̄deret. In hac vrbe solus fuit colossus ereus. lxx. cubitorū altitudinis. Alij fuerūt. s. minores colossi in insula eadē. vt di. Glos. li. xv. Est autē rhodus insula eadē que ⁊ cyprius vt di. Glos. li. xv. c. de nominibus ciuitatum.

Capitu. CXXXI.

De ruthia

Ruthia siue ruthena que ⁊ mesie est prouincia in minoris asie cōfīmo cōstituta. romanorū terminos est hñs ab oriēte. gothiam a septētrione p̄anoniā ab occidēte. greciā vero a meridie. terra quidē est maxime cōcordās cū lohemis ⁊ sclaus in ydiomate ⁊ lingua. hęc asit quadā pte sui galacia est vocata ⁊ eius incole quondā galate vocabātur quib⁹ dicit paul⁹ ap̄s direxisse epistolā quere supra de galacia.

Capitu. CXXXII.

De saltea

Saltea regio est in arabia a filio thus qui saba dictus est cognominata. Hęc angusto terre tractu ad orientē versus p̄sicum sinum extenditur. a septētrione caldee appropinquat. ab occasu sinu arabico terminat. a meridie vero ethiopiē est vicina. est autem regio thurifera odores dans. nam in eius saltibus mirra cinamomū thus ⁊ cetera aromatica generātur. vt di. Glos. li. xv. regio siquidē locuples est in speciebus aromaticis. in p̄ciosis lapidibus et metallis. Ibi ferre auis ⁊ alia mirabilia que in regione arabie ab autoribus referuntur. de q̄

bus supra de arabia Istius puincie dñia ⁊ regina fuit specialiter regina saba. que torius tñ affrice suis t̄pibus obtinuit p̄cipatū. vt di. hero. nam regina ethiopiē ac egipti. vt dicit glo. sup li. iij. Reg. r. ⁊ per cōsequēs creditur q̄ ipa alia regna tunc t̄pibus obtinuerit occidentis.

Capitu CXXXIII

De samaria

Samaria vt di. Glos. li. xv. regio ē palestine a metropoli ciuitate vlt opido sic antiquit⁹ vocata. nā samaria quondā fuit regalis ciuitas i isrl̄ que nūc ab angusto sebastia noīat. hęc regio media inter iudeā ⁊ galileā iacet. incipiens a vico cui nomē est eleis cui⁹ sit⁹ natura p̄similis ē iudee ab ea nō differēs in virtute. vt di. Glos. a quodā monte noīe somer primit⁹ nomē sumpsit. vt in. iij. Reg. ab ista tñ patria samaritanorū gēs i poster⁹ ē erorta q̄ trāsmigrata de assirijs habitauit i samaria q̄ deinceps dicta est samaria. i. custodia eo q̄ captiuato populo israhel ipi fuit tūt in eadē patria pro custodia ab assiriorū regibus terelicti. vt di. Glos. li. ix. in ca. de vocabulis regionū. q̄re supra in eodē de samaria mōte in lra s.

Capit. CXXXIII

De sambia

Sambia mesie est prouincia in europa in inferiori scythia collocata quasi media inter prutenos estenesofilianes luones ⁊ turones. qui oēs antiquitus gothorū erāt subditi p̄tati vt narrat varro. similiter ⁊ herodor⁹. In habitāt litora oceani faciētes p̄mūcio/ria ⁊ sin⁹ latera aq̄lonis. vt dicit idem. Est asit sambia terra fertilis gleba ⁊ frugū ferax terra palustris ⁊ nemorosa multis flumibus ⁊ lacub⁹ circūuallata. gēs inf ceteras barbaras corpe elegās. mēte audax. ingenio arte ⁊ artificio alias natōes in circuitu p̄cellens.

Capitu. CXXXV

De sabaudia

Sabaudia dicitur s̄m antiquos quasi salua ⁊ audax via. eo q̄ ab

antiquis temporibus illa via tonitate precipua a gallicanis partibus ab italia per illi partem telerta et montes fuit secura. nam sepe ibi fuit summa iusticia. Et ideo putat clamat fama publica sepe fuerit ibi transeuntibus in strata communi securi ab omni spolio et rapina. Est autem pars pyrene. cuius montibus italia a gallia separet. quere supra de pyrenicis montibus in litera A. et alio nomine prouincia prouincie nominatur.

Capitulum CXXXVI

De sardinia

Sardinia est insula in mari mediterraneo iuxta siciliam a quodam sardo hercule procreato nominata qui cum magna multitudine de libia profectus sardiniam occupauit et ex suo uocabulo insule nomen dedit. hec in africo mari ad similitudinem humani vestigii tamen in oriente quam in occidente latior prominet ferme partibus lateribus que in meridie et in septentrione vertitur. et ideo prius a nauigantibus grecorum uox uocabatur. Patet autem terra in longitudine CCC. in latitudine CL. In ea neque serpens gignit neque lupus. sed solitudo tantum animalia erigunt uolubiles pniciosus. uenenus quoque ibi non nascitur. sed herba que dicitur apium uisus que uolubus uictus contrahit et quasi uidentes interimit. Fontes habet calidos infirmis probet sanitatem siue medela. furi bus cecitate. si sacramento dato oculos tetigerit. ut dicitur in Iuliano. li. iiii.

Capitulum CXXXVII

De sarmata

Sarmata barbarorum est terra qui sarmate sunt dicti a studio armorum. nam patribus capis armati incedebant et multas prouincias spoliabant prius quam eos. Lentulus danubio perhiberet. ut dicitur in Iuliano. li. ix. Hi de gothis sicut et gipides orti sunt. et hi tamen pedes triphlo quam eques tri sunt uisus. et ideo sic sunt dicti. ut dicitur in Iuliano. ibidem.

Capitulum CXXXVIII

De samo

Samo insula est in egeo mari ubi nata est iuno. ex qua fuit sibilla

samia et pictagoras samius a quo presbiter nomen primum est inuentum. ut dicitur in Iuliano. li. xv. In hac insula tradunt prius uasa sicilia fuisse repta unde et uasa samia appellata sunt. ex quo patet quod gleba illi in insule est tenax et glutinosa. et ideo ad talia uasa magis dicitur apta. ut dicitur in Iuliano.

Capitulum CXXXIX

De saxonibus

Saxonia prouincia in germania cuius incolae a grecis dicitur contraxisse originem et ad partes ubi nunc habitant nauigio aduenisse et expulsi thuringis que tunc usque ad litus oceanus habitabant multis partibus sedes obtinuisse et in eadem prouincia usque hodie permansisse. gens enim sepe fuit bellicosissima. elegans forme. proceri stature. robusta corpore. audax mente. Est autem saxonia terra quo ad glebam fertilissimam. frugum omnium et fructuum valde ferax in motuosis nemorosis et in capestribus frugifera et pascuosa. secunda in gregibus et armatis opulenta in argento cupro et alijs miseris ac metallis. montes enim habet insignes de quibus effodiuntur lapides que igne fortissime resoluti in eris substantiam uertunt et in uia habet nobilissimam et famosam. scilicet uelera limam albam talam atque odora et multa alia que terram preterflunt uel transalbinam. fontes habet saluos in multis locis ex quibus sal albus et optimus decoquitur ac parat. ciuitates plurimas habet fortissimas et munitas. fortia opidat castra fortissima tam in capestribus quam montanis. Iuxta montem autem ubi cuprum fodit inuenit montes magnos cuius lapides redolent sicut uiole. in aliquibus etiam montibus inuenit marmores valde pulchros. et hoc potissime iuxta cenobium quod lapis sancti michaelis nuncupatur. in illis montanis maximus est cursus ferarum et bestiarum aprorum et uulporum ceruorum damularum. et ideo in illis montibus nemorosis multa uenationis genera exercet. hec et multa alia laude digna in saxonum regionibus inueniunt. que supra de germania in litera B. et in litera A. de alemania. Habet etiam saxonia tolemiam et poloniam ab oriente. restuam liam ab occidente. frisonicum latum ad oceanum. a septentrione uero thuringorum gentes.

2 francor a meridie. Cuius gens fortis
in chita 7 inuicta vsqz hodie pseruat. vt
dicit herodorus.

Capitulum. CXL.

De sclauia

Sclauia e pars mesie multas co-
tinēs regiones. nā sclauū sunt bo-
hemī poloni metani 7 vandali tu-
chemī dalmate 7 charinti q̄ oēs mutuo se
intelligūt 7 i multis sūt filēs quo ad lin-
guā 7 quo ad mores. dispares tñ quo ad
ritū. nā qdā adhuc cultū paganor tenēt
qdā vō retinēt ritū grecor. qdā aut lati-
nor. oēs aut iste regiōes sūt glebe optie
7 messifere 7 vinifere i multis locis. oēs
etiā isti p maiori pte i coma sunt atton-
si exceptis ruthenis 7 illis q̄ mixti sūt cū
teutonicis 7 latinis. Et ē duplex sclauia
maior q̄ 7 sclauonia dī. q̄ dalmaciā sarui-
am carinthiā p̄tinet 7 multas als regio-
nes. Isti incole qdā maritima occupāt
qdā iuga mōtiū 7 adēla nemoꝝ inhabitāt.
qdā capēstria excolūt 7 erarāt. gēs seue-
ra 7 alpa 7 inculta. circa diuinitū cultum
mū̄ pia piraticā ducēs vitā. exercēs p̄-
dā p mare 7 p terrā. marie illi q̄ habitāt
iuxta mare. Alia sclauia mior q̄ a finib⁹
saronie p̄tēdit ad prutenos 7 vadalos li-
gue sue plures hñs p̄mios 7 totemos.
hec sclauia dī tolxmitania q̄ a prutenia
diuersi amib⁹ secludit. 7 a gothis atqz
danis quodā maris oceanū p̄mictorio
qd̄ mare paletū cū diuidit ad ex lit̄ē mia-
tur mior sclauia 7 finit. ē at̄ hec regio val-
te frugifera 7 fructifera. flumib⁹ 7 stag. ut
irrigua. nēozofa 7 pascuosa melle abūdās
atqz lacte. gēs fortis corpe. agriculture
vedita 7 piscature. magis pia ad deū 7 pa-
cifica quo ad p̄xim q̄ illi q̄ hitāt i maiori
sclauia. 7 ē p̄ mixtōez 7 societate quā
quotidie p̄hūt cū germāis. vt di. lxxo.

Capitulum. CXLI

De sparciata

Sparciata ē regio iuxta greciā q̄
alio noie lacedemōia nūcupat a
lacedemōe filio semele sic vocata q̄ re
lacedemōia i lra. eosdē ei dicit antiq̄ la-
cedemōes 7 sparcianos. vt di. lxxi.

Capitulum. CXLII

De serere

Seres est prouincia in oriēte. no-
men sortita est a quodam opido
qd̄ seres etiā nominat. abi de ar-
tozib⁹ lana colligit 7 inde sericū p̄parat.
vnde de eius incolis dicit poeta. Ignorū
facie sed noti vellere seres.

Capitulum CXLIII

De selandia

Selandia est prouincia terra ma-
ritima ad modū insule flumine 7
maris brachijs circūdata. habet
aut ollandiā ad orientē. flandriā ad me-
ridiē. oceani ad occidentē. britaniā ad
septētrionē. Sunt aut ibi plures insule
parue 7 magne brachijs maris separate
ab inuicē 7 distincte. 7 sunt ille insule for-
tissimis aggerib⁹ cincte in circuitu cōtra
maris impetū 7 munite quartū gleba est
valde ferax quo ad segetes. sed quo ad
artozes est q̄si nuda. nō ei p̄nt artozes p
pter maris saluginē p̄fundere suas ra-
dices. 7 ideo post plantatōz cito deficiūt
et atescūt. Est aut selandia valde populo-
sa. diuitijs opulēta varijs. gens magne
statyre. fortis corpe 7 audax mēte. circa
cultū dei deuota. inter se pacifica 7 quie-
ta. multis bñfica. nullis molesta nisi qñ
hostiū insolētie resistere est coacta.

Capitulum CXLIII

De semigallia

Semigallia est prouincia modi-
ca vltra mare balticum p̄stituta
iuxta osiliam 7 liuoniā sita i asia
inferiori sic vocata quia a galatis ipam
occupantib⁹ cū incolis terre mictis est
inhabitata. vnde semigalli sunt dicti q̄
ex gallis sine galatis 7 illis populis pro-
cesserunt. Terra bona 7 fertilis in anno
na in pascuis 7 in p̄zatis. sed gens bar-
bara 7 inculta alpa 7 seuera.

Capitulum CXLV

De senonensi

Senonensis gallia francorum ē
prouincia habens ab oriēte ger-

maniā renensem. a meridie burgundias
superiorem et peninos montes. ab occi-
dente galliam lugdunensem a septentrione
galliam belgicā. terra frugū et vinearū et
fructuū diuersorū feniū et fluminū et ri-
uorum. Galli autē senonēses quondā ze-
nones dicebātur. eo quod librū hospicio re-
cepissent. postea in litteram est mutata
ut dicit Isido. li. ix. a senonensi ciuitate
que ciuitas est eorum capitalis. Est autē ter-
ra populosa habens ciuitates multas et
opida multa fortia et munita que preter
fuit amnis qui secana appellatur.

Capitulum CXLVI

De Siria

Siriam sirus quidā nepos ut di-
citur abrahe et cethura perhibe-
tur a suo vocabulo nuncupasse.
ut dicit Isido. li. ix. et xv. Nec ab oriente
fluuio eustrate ab occasu vero mari magno
et egyptio terminat attingens a septen-
trione armeniam et capadociam. a meridie
vero finit arabiam. ut dicit idē. Situs au-
tem eius porrectus est in lania longi-
tudine. in lato autē angustior est. habet
autē intra se multas prouincias scilicet coma-
genam. feniciā. cuius pars est iudea. absque
saraacens et nabatheis. Est autē regio po-
pulosissima. fertilissima in frugibus et fru-
ctibus. armentis et pecudibus. equis asinis
et camelis. ditissima in ceris in speciebus
aromaticis et metallis. munitissima ciui-
tatis et castris. irrigua nobilissimis flu-
minibus et lacubus et stagnis. habens nobi-
les portus maris et hoc precipue in palesti-
nis. maritimis et feniciis. gens seuā et bel-
ligera et in multis partibus diuersis merci-
monijs occupata. multas etiā habet gē-
tes sicut faceto sic lingua aīo et moribus
differentes quarū quedam habitant in
desertis ut nabatheis et saraacens. quedam
in montanis et quedā in nemoribus et in
siluis. quibus abundant illarū nationes re-
gionū. ut narrat herodotus.

Capitulum CXLVII

De sichima

Sichima est modica terra in sa-
maria. media autē inter iudeā et

galileam. a sichem filio emor qui eā edi-
ficauit sic vocata. Nam sichem dicta est
urbis que nunc neapolis nuncupatur cuius con-
finiū in circuitu sichima appellatur. ut di-
cit Isido. li. xvi. Nec ut ait hiero. super
xxij. Gene. fuit portio terre quam dedit
Jacob filio suo supra sortem. scilicet Ioseph
unde et illa terra fuit in tribu effraim et
ibidem sepultus est ioseph et eius man-
seolum ibi ostendit usque hodie. ut di. hiero.
quā terrā pecunia graui labore acqui-
sita iacob compauit. emit ei centū agnis
ut patet Gen. xxxij. et pro illo labore di.
hiero. iacob dixisse quod eam in arcu et gla-
dio te amorci manibus abstulisset. Ibi
erat ipe terebinthi sub qua iacob abscon-
dit ydola filiorum suorum et tunc se sichima ascē-
dit ad luzā agnoie letitiae ut dicit Gene.
xxxv. In hoc loco pauperunt fratres ioseph
greges. sed aliqui requisiti a ioseph non
in sichimis sed in totam sunt inuenti
ubi ipsi spoliates egyptijs vendiderunt
sichimā aut post destruxit abimelech fili-
us hierobal. et interfecit habitatores sal-
in eius consilio seminauit. ut dicit iudi-
ca. ix. In hoc territorio fuit fons iacob.
iuxta quem dominus fessus ex itinere requie-
uit. et ut mulier sibi de illius putei aquā
daret ad bibendum postulauit. ut dicit Job.
iiij. Est autē locus magne fertilitatis mi-
re amenitatis et maxime firmitatis.

Capitulum CXLVIII

De scythia

Scythia regio est maxima. cuius
pars superior est in asia. inferior
et prior est in europa. et hec infe-
rior a meothidis paludibus incipiens in-
danubiū et oceanū septentrionalē usque
ad germaniā protelat. ut di. Isid. li. xij.
Huius prima pars est alania deinde meoti-
des paludes. deinde gothia dacia. rixia.
deinde germania ubi plurimā partē sueui
incoluerunt. ut dicit idē. Habet itaque sci-
thia plures regiones. quarū quedā sunt
locupletes et quedā inhabitabiles. nā in
pluribus locis auro et gemis affluit. sed
griphonū immanitate taraxim ē accessus.
smaragdus ibi optimus est et cristallus purissi-
mus scythie. ut di. ibidē. monstruosos in

multis continet boies & feras imanes, vt linceos tigides, vrsos seuissimos et leones, & maxime in desertis & regionibus hircanorum, quere supra de hircanis.

Capitulum. CXLIX

De ficionia

Ficionia a ficione rege antiquitus est vocata, a quo & regnum ficioniorum dictum est, quod regnum archasious & caliste filius pelagis in reditum nem redactis ex suo nomine archadiam nuncupauit. Est autem archadia que et ficionia finus achate vt platanum folium inter ionium & egeum mare exposita, habet flumen magnum, scilicet erimatum gignit quoque abeston lapidem qui semel accensus nunquam extinguit. Ibi candidissime merule generatur, vt dicit Iulius, li. xiiij.

Capitulum. CL

De sicilia

Sicilia a sicano rege primo sicania fuit nominata, deinde a siculo ytali fratre sicilia est dicta quam antiquitus trinacria dicebatur propter tria acria id est promontoria, scilicet pelorum patheum & lilybium, trinacria enim grecum est quod latine triquadra dicitur, quia in tres quadras est diuisa, habet ytalia freto modico est discreta a frida cum mare prospectas, terris frugifera, auro abundans cauernis & fistulis penetrabilis ventis & sulphure plena, vnde et ibi ethne motus estuat incedia, in cuius freto sicilia est & caribdis quibus aut nauigia absorbentur aut colliduntur, fuit autem quondam patria ciclopum & postea nutritur tyrannorum, frugum fertilis, pro omnibus terris pro committendis seminibus aratro est perscissa principaliter vnde habet siracusam, & fontem areusam & albetum flumen genitorum equorum. In ea primo inuenta insula comedia, achate lapidem ex agathe flume sicilia primo dedit, & mare siculum corallum album gignit & sales agrigenti nos qui igne sunt solubiles, in aquis autem crepitantes, ois autem ambitur et clauditur spatium multum stadiorum, dicit autem salustius ita, hic fuisse iunctam siciliam, sed medium spatium diuisum fuisse per maris ipectum atque scissum huc usque Iulius, li. xiiij, ca. de insulis, vbi recit

tant oia supra dicta, & eadem narrat Iulius.

Capitulum. CLI.

De sirtibus

Sirtes dicit Iulius, li. xiiij, sunt areolosa in mari loca & tractu sic vocata, vt dicit Salustius, eo quod oia ad se trahant, cumulos enim arenarum ad se trahunt, sicut enim grece dicitur tractus latine, & talis attractio facit mare inaequale vnde in loco sit profundum, in alio loco sit vadiosum & ideo periculosum est illac ire, & dicitur hec sirtis sunt autem tales sirtes periculi inducentes iuxta mare egyptium et ei in pluribus locis admiscens, vt dicit Iulius abidem.

Capitulum. CLII

De scocia

Scocia a scotorum gentibus a quibus incolitur appellatur & est promontorium in insula britannica, vnde & fluminum & maris brachijs ab angli aquilonari separatur, ex parte vero opposita vnde septa mari oceano quo ab hibernia scocia est diuisa, eadem gens ab initio que quondam in hibernia, et super oia filis in lingua & in moribus & in natura, haec gens est leuis animo ferax, seuiens in hostes inuida, superstitiosa, nulli virtutis vel probitatis aliquem reputas siue audacie propter semetipsum tantum fere mortem diligentes quantum suavitatem, in lecto mori reputas segnicie, in campo autem hostem interfici vt interficiant gloriam arbitras & virtutem, gens periculis famem diuitem sustinens, & raro an occasus super cibum se effundens, carnis lacticius pulchrum et frugibus magis vides, pannis vltus britannicus minus habet minus de frumeto nisi aliunde allato, sed raro de auena, & cum populis sit satis elegantis figure & faciei pulcre generaliter a natura, multum tamen eos reformat propter habitum siue scotica vestitura, dicunt autem scoti propter linguam a picto corpore quasi scissi, eo quod aculeis ferreis cum attramento figurarum stigmatum antiquitus annotabant, vt dicit Iulius, li. xiiij, ca. de vocabulis gentium, mores autem prope meos gentium multum ex eis ex admixtione cum anglis in maria parte his temporibus in melius mutauerunt atque anglorum ydiomate infor

mantur. unde quicquid decens et honestius in illis inuenitur hoc ab anglicis est contractum. Siluestres tamen scoti sicut et hibernici in habitu in lingua et in victu et alijs moribus paterna sequi vestigia gloriam arbitrantur. imo aliorum consuetudines respectu suarum quodammodo aspernantur. unde qui libet superesse laborat etiam omnes terra habet et vicinis se inuidet. cunctos teridet et mores alienos reprehendit. metiri non verentur nec quicquam ex quacumque natione exortum sine pro genio alicuius virtutis reputat vel audacie proter seipsum. in proprijs gaudet. pacem non diligit. eorum regio quo ad humi fertilitatem. nemorum amenitatem fluminum et fontium irriguitatem. gregum et iumentorum multipliciter. ubi licet gaudet cultoribus pro sua quantitate. nec etiam ipsi britannico solo impar est. ut dicit herodotus. situs orbis terrarum sagacissimus explorator. prout recitat plinius. quere supra de hibernia in ista infra quere eadem. de scocia dicit Isidorus. que ibi de hibernia in pluribus referuntur.

Capitulum. CLIII

De suecia

Suecia regio est inferioris scythie in europa a qua tota gothia que inter danorum et noricorum aquilonarium regna maxima est regio hodie nominata. habens mare balticum ab oriente oceanum britannicum ab occidente. noricorum frupta et populos a septentrione. a meridie vero dacorum confinis terminatur. Est autem suecia que et gothia est vocata. quo ad solum frugifera. vinearum tamen ex parte in pascuis vterrimis alios refectur recuperat et metallis. nam proter diuitias quas ex mari illa regio multipliciter habet. in feris pecudibus et iumentis in argenti fodis et alijs lucris innumeris. multas regiones alsi pre excellit. gens valde robusta. cuius militaris potentia quondam totam fere asiam et europa parte maximam multis temporibus edomuit quos aggredi tempore alexandri magni grecorum audacia extimuit. Julij etiam cesaris inuicta potentia superatis gallicis alemanicis et britannicis cum danis et gothis norias et aquilonaribus populis alijs congregari formidauit. secundum quod tradunt scriptores hysto-

rie tam grecorum quam romanorum quorum dictis potest et delect merito fides adhiberi. in quibus nec religioni fidei nec etiam rationi poterit aliquo obuiari. ut dicit hieronymus. Illorum inquit poetarum et scriptorum scriptis et dictis fidem adhibere conuenit quorum relatio fidei moribus non iudicat nec veritati agnita contradicit. ex istorum prolapia amazones processerunt. ut dicit orosius et Isidorus. li. xiiij.

Capitulum. CLIII.

De sueuia

Sueuia germanie tenensis est provincia in europa. cuius gentes habere dominium maximam in germania sueuunt ut dicit Isidorus. li. ix. Dicit autem idem in eadem vocabulis gentium li. ix. Sueui inquit sunt pars germanorum in fine septentrionis. de quibus etiam dicit Lucanus. Fundit ab extremis flauos. aq. lone sueuos. quorum fuisse centum pagos et populos multi crediderunt. dicit autem sueui putantur a suo mo. te que ab ortu germanie ortum habet. et illius motus loca et confinia primitus coluerunt. ut dicit Isidorus. Item ut dicit idem. ab ortu habet danubium cum bavaria ab occasu habet renum cum alsacia. a meridie habet iugum alpinum cum ytalia. a septentrione habet fraconiam cum inferiori germania. Et est duplex sueuia inferior prendit suenum. superius alpes et danubium. utraque est terra optima et frugifera et vinifera in multis locis. hinc ciuitates munitissimas opida et castella circa copetria et motana. amnes et flumina. nemora multa. gramina et pasca. ouium greges et armenta circa motana. etiam ferrum habet et argenti procreat ac metalla gentes prolosa nimis. forte audax et bellicosa proccero corpore et flaua cute. venusta facie et decora.

Capitulum CLV

De tanatos

Tanatos insula est oceani partem in modico freti interiectu a britannia separam. habens campos frumentarios. et glebam vterem dicta est tanatos a morte serpentium quos dum ipsa nesciat asportata inde terra. quoquo gentium repta fuerit. angues ilico punit. ut dicit Isidorus. li. xiiij.

Capitulum. CLVI

De taprobana
Taprobana est insula indie ia /
 cens ad austrum. ex quo occca /
 nus indicus incipit. patens in
 longitudine octingentis. lxx. milibus z
 quinquaginta passuum. in latitudine ve
 ro. lxxv. milia stadiorum. Scinditur au
 tem annis inf fluuio tota repleta mar /
 garitis z gemis. pars eius testijs z ele /
 phantibus est repleta. partem vero ho /
 mines tenent. In hac dicunt in ano du
 os esse estates z duos hyemes. z bis ver
 nare floribus locuz. vtilissima insula est
 indie viuens omni tempore. z folia eius
 semper sunt viuentia z nunq̄ cadunt. vt
 dicit Isido. libro. xiiij.

Capitulum. CLVII

De tracia
Tracia est prouincia in grecia ad
 quam veniens tyras fili⁹ iaphet
 a suo nomine vt dicitur ipaz tra
 ciam nominauit. vt dicit Isido. li. xiiij.
 Ilij a seucia incolarū traciam appella
 tam dixerunt. Hinc ab oriente propōti /
 dis z vrbs constantinopolis opposita est.
 a septentrione vero hystor obtendit. a me
 ridie vero egeo mari adheret. ab occasu
 vero macedonia illi subiacet cum regio /
 nem olim diuersi populi scz massagete.
 sarmate z scite z alie plurime natōes in
 coluerunt. ampla est enī z multas natio
 nes potuit cōtinere. Ebrum fluuiū tra /
 cia fundit. qui etiā gētes barbaras mul
 tas tangit. vt dicit Isido. li. xiiij.

Capitulum. CLVIII

De traconitida
Traconitida regio ē in iudea cui
 presuit philippus frater herodis
 nam totum regnum hebreorum
 fuit diuisum in quatuor tetrarchias. q̄ /
 tum prima fuit galilea cuius tetrarcha
 fuit herodes. Secunda z tertia iturea et
 traconitida regio. cui presuit philippus
 vtriusq̄ regionis eris tetrarcha. Quar
 ta fuit abelina regio cui presuit lufanias
 frater herodis z philippi. In tot ei prin

cipat⁹ pticulares fuit diuisa iudea a ro /
 manis ad tomandā supbiam iudeorum
 vt dicit glosa sup Lucam sup locū illum
 tetrarcha autē philippo ituree z traconi
 tidis regionis rē.

Capitulum. CLIX

De thessalia
Thessalia vt dicit Isido. li. v. gre
 cie est prouincia a thessalo rege
 cognōata que ad meridianā pla
 gam macedonie cōiuncta est. Multa in
 thessalia flumina sunt z opida quorū ca /
 put thessalonica est vocatū. abi etiā mōs
 parnathus quondā appollini p̄secratus.
 fuit aut thessalia patria achillis z origo
 extitit iaphitarū. vt quito fertur q̄ hi p̄ /
 mo equos frenis tomuerūt. super coria
 eoz insidētes vnū corpus esse videbant
 propter qd̄ milites thessaloz centauri fi
 ci sunt. vt dicit Isido. li. xi. in ca. vt porten
 tis. In thessalia autē primo solidi aurei
 inuēti sunt. tomādorūq̄ equoz vltis p̄ /
 mitus est reptus. vt dicit Isido. li. xv. ad Is
 dicit Isido. li. iij. q̄ moyfi t̄pibus in thessa
 lia accidit quoddā diluuiū in quo aqua /
 rum ingluues maiorē partē populorū
 thessalie absumpsit paucis p̄ refugia mō
 tum liberatis z maxime i monte parna
 tho. in cui⁹ circuitu deucalion tunc t̄pis re
 gno potiebat. qui tuncratib⁹ ad se cōsu
 gientes suscepit. z sic p̄nasi iugo eos ab /
 luit atq̄ fouit p̄pter qd̄ dicunt grecoz fa
 bule deucalionē hominū genus de lapidi
 bus repasse. vt dicit idem ibidem.

Capitulum. CLX

De tenedos
Tenedos est insula grece vna de
 cicladibus. sita ad septentrionem
 in qua ciuitas thene olim condi
 ta est a qua z insula est vocata. fuit autē
 thenes quidam iuuenis infamatus q̄ su
 am nouercam cognouisset qui fugiēs in
 sulam vacuam cultoribus obrinuit qui
 ex nomine suo ciuitati quaz ibi cōdidit
 et insule nomen dedit.

Capitulum. CLXI

De thile

Tule vltima est insula oceani i
ter plagā septentrionalē et austra/
lem vltra britannā sira nauiga/
tione sex dierū. a sole nomē hñs. qz i ea
sol est iuū solsticiū facit et null' vltra eam
dies est. et ideo ei' mare tardū est et gela
tum. vt di. *Phi. li. xiiij.* fm pliniū aut lo/
cus inhabitabilis ē. qz i estate nihil pōt
ibi crescere. pp' nimum calorē exurentē. in
hyeme etiā nihil pp' frigiditatē gelan
tē. nā ab eqnoctio xñali qñ sol ē in ariet
te vsqz ad eqnoctiū autūnale qñ est in li
bra sol illi insule nunqz occidit. et ab illo
tpe vsqz ad eqnoctiū xñale iterū ad in/
sulam nō accedit. vnde p dimidiū annū
habet diē. et p dimidiū habet noctē. vt di
cit idē in ca. de insulis. li. xiiij. et de solsti/
cio li. ij. Idem etiā dicit beda in li. de na
turis rerū similiter et solinus.

Capitulū. CLXII

Tripolitana regio est duplex vna
est in fenice dicta a tripoli ciui/
tate famosissima que totius pa
trie in circuitu ppter nimitā sui fortitudi
nem est defensio et munimē. alia vero est
tripolitana in africa inter pentapolim et
byzantiū sita a tribus magnis vrbibz vo
cata est. s. ozea. sabine vel tabrace et le/
ptis magna. Dec habet ab oriente sir/
tes maiores et tragoditas. a septentrione
mare adriaticum ab occasu byzantium.
a meridie getulos et garamātes vsqz ad
occeanum eithiopicum protēdentes. vt
dicit *Isido. libro. xv.*

Capitulū CLXIII

Tragodea est regio in ethiopia.
cuius incole dicuntur tragodite
sic vocati. quia tanta celeritate
pollent vt feras pedum cursu assequan/
tur. Habet autem hec regio quandā insu
lam vbi crescit optima mirre species et
purissima. eius gutta ibi inuenitur et di
citur mirra tragoditen ab insula in qua
crescit. vt dicit *Isido. li. xvij.* Quis sit hec
prouincia in ethiopia tangit samen fi
nes arabie. vñ aliqñ dicit ee in arabia. vt

li. xvij. aliqñ in ethiopia. vt patet li. ix.

Capitu CLXIII

Troiana prouincia in frigia pri
mitus fuit dardania a dardano
rege nominata. nam dardanus
de grecia profectus peruenit ad frigiam
ibidem primitus regnavit. post quem fi
lius eius erictonius. deinde nepos eius
tros. a quo ciuitas troia patria in circui
tu est vocata. vt dicit *Isido. li. ix.* Sul
ti autem de troianis post troie exitum fa
cta classe per diuersas mūdi partes sibi
sedes quesierunt. et multas nationes ex
pellentes pro eis habitauerūt. et ex eorū
progenie prodierūt in poster' potenssi/
me seculi nationes sicut diuersar' regio
num verissime hystorie attestantur.

Capitulū CLXV

Thuscia italie est prouincia inter
ligures et romanorum territorū
collocata que difficilibus mon/
tium iugis et accessibus locorum valde
altis et arsis fortissime est munita. *Thu*
scia autem vt dicit *Isido. libro. xv.* a sa/
crozum et thuris frequētia est vocata nā
in illis partibz in mortuorū exequiis an
tiqui thura cremare et offerre religionis
et deuotionis gratia cōsueti erant maxi
me. et suos mortuos affectu lacrimabili
teplangebāt. Thura etiā in aris teo po
tissime incēdebant. quia vt dicit in *thu*
scia ars aruspicia primitus est repta. vt
dicit *Isido.* Dec zemilia fuit antiquit'
nosata plures habens inditas et nobiles
ciuitates. ab occidente cōtra liguriā ha
bet pisanā ciuitatē. senas. lucam. floren/
tiam cōtra septentrionē vrbē veterē. con/
tra orientē areciū. cōtra meridiē thurto
nā. parusiū et assisium que valli spoliare
cōtigue sunt et vicine. ab oriente habēs
mare adriaticū et marchiā anconitanā.
a meridie tyberim ripam et romam. ab oc
cidente mediolanēsem liguriā. a septē/
trione romanoliā et prouinciā paduanā
et hec regio est multo protēsa in longum
ab ortu vsus occasum min' habens latū

tudinis ab aquilonari termino ad an-
stale. Est aut terra motuosa satis et for-
tissima quo ad situm fertilissima quo ad
solum. saluberrima quo ad celum. quam
mare in duabo partibz locupletat. quam
etiam fontium et lacuum multitudo irrigat
et fecundat. arnus fluvius illam preterit
fuit et decorat. croci aromatici ibi cresce-
tis abundantia ipsam singulariter nobi-
litat atqz ditat. fontium etiam calidorum
in ea scaturientium affluencia ipsam gra-
tificat et sublimat.

Capitulū. CLXVI

De thuringia
Thuringia germanie est provin-
cia media inter gentem saxonum
et francorum et rethualorum. Ha-
bent enim thuringos et saxonos ab oriente.
francos et bauaros a meridie. suevos
et alsatos ab occidente. reneses rethua-
los ab aquilone. gens quidem sibi no-
men patrie thuringia. dura contra ho-
stes maxime et seuera. Est enim popul^{us} nu-
merosus elegantis stature. fortis corpo-
re. durus et costans mente. habens terram
montibus fere undiqz circumdatam et mu-
nitam. interius vero planam valde frugif-
eram et fructiferam. a vineis etiam non ex-
pitem. opida multa. castra fortia. non so-
lum in montibus verum etiam per plana.
amnis et stagnis et lacibus irrigua. ae-
re saluberrima. pabuli et vertate gratissi-
ma. armentis et gregibus valde plena.
In eius montibus diuersa inueniuntur
mineralia et metalla. ut dicit herodotus.
qui nullatenus permisit secreta in germa-
nie confinio inscutata.

Capitu. CLXVII.

De thuronia
Thuronia gallie superioris est pro-
vincia. pars aquitanie antiqui-
us computata a thuronum ci-
uitate inclita sic vocata. In qua gemma
sacerdotum Sartinus sanctissimus re-
quieuit. Est autem sita super amnem li-
gerim qui eam preterfluit et irrigat et mul-
tiplicat locupletat. Terra frugifera fru-
tuosa vintera et palcuosa. aere saluber

rima nemorosa. gens robusta corpore.
elegantis forme. audax mente. benefi-
ca et efficax in opere. modesta in sermo-
ne.

Capitu. CLXVIII

De valconia
Valconia est provincia ab aqui-
tania antiquitus comprehensa. si-
ta iuxta pyreneum a valcea opi-
do nuncupata. ut dicit Isidorus libro. ix.
habens montes pyreneos in vno solo la-
tere et in alio oceanus mare. in alia ve-
ro planiciem provincie tholosane in alia
vero pictauroz gentibus appropinquat.
Terra siluestris et nemorosa salubrosa et
montuosa in multis sui partibus vinea-
rum ferax in tantum quod vicinis provinciis
et multis insulis maris vini copiam ad-
ministrat. Bethona fluvius a tholosana
provincia hanc sepat qui valconiam pre-
terfluens iuxta burdigalem metropolim
vltimam valconum oceanum mare intrat. ut
dicit Isidorus. li. ix. in ca. de vocabulis gentium
et vattel et vattea opido cognominati per
amplam iugis pyrenei montis solitudi-
nem inhabitant qui et valcones quasi vva-
cones dicitur. c. in. s. literam commutata
quos pompeius edomita hispania ad triu-
mum venire festinans de pyrenei iugis
deposuit et in vnum opidum congregauit
vnde conuenarum nomen urbs accepit. ut
dicit idem Isidorus. pl. et herodotus qui
recitat gentem valconum fore corpore le-
uem et agilem animo audacem. ad bel-
la precipitem et ferocem.

Capitulū CLXIX

De venecia
Venecia venetorum ab antiquo di-
cebatur provincia que a litore ma-
ris adriatici in cuius sinu urbs
venecia nunc est sita usque ad padum flu-
uium qui diuidit inter ciuitates et fines
superiorum ligurum et inferiorum. videlicet
inter pegamenenses et mediolanenses pri-
mitus extendebat. ut narrat longobar-
dorum ac ligurum hystorie verissimus recitator
multas siquidem nobiles nunc obtinuit ci-
uitates. nam ut dicit Isidorus. li. xv. matua quae a ma-

to vel mācuo trefie filia. que post interi-
tum thebanoz venit in ytalīā. adita. sita
est in venecia que gallia cisalpina est vo-
cata. Venecie itaq; ytalie est prouincia
que multarū terrarū et ciuitatū dominiū
habuit ab antiquo in mari et i terra. cuius
potestas hodie p longissimos maris tra-
ctus et vsq; in greciā se extendit. germa-
norum fines vsq; ad aquilegiā tangit.
dalmatū et sclaurozū piratarū predā tyrā-
nicam reprimit et cōpelcit. Insulas et por-
tus promūctoria maris et sinus sub eius
dominio existentes iustissime regit. sub-
ditos protegit ab hostib; potētissime ac
defendit. rempublicā et ciuilem iustis le-
gibus subijcit. nullā sectā diuinis con-
trariā institutis infra suos terminos ma-
nere dissimulat aut pmittit. **D**um gen-
tis referre singulas pbitates estimo su-
perfluum cum de gentis venetozū virtute
et potentia circūspectione et prouidentia
ymitate et ciuili concordia. amore totius
iusticie cum clementia omnib; fere na-
tionib; iam sit notū. vt dicit idem regi-
scriptor hystorie lombardoz.

Capitulū. CLXX.

De reuestualia
Reuestualia germanie inferioris ē
prouincia. habens saxoniam ad
orientē. thuringiā et hassiam ad
meridiē. renū et coloniam ad occiden-
tem. oceanū et frisiā ad aquilonem. no-
bilissimis fluminib; duobus in eius ex-
tremitatib; cingitur sc; ruelera atq; reno-
nam renū tangit versus occidentē et se-
ptentrionē. ruelerā vero versus orientem.
Dec in quibusdā libris dicitur antiqua
saxonia. ab omni specie fornicationis se-
mundā preseruās et stupra districtissime
puniens ac honesta cōnubia summe co-
lens. licet pagana superstitione vsq; ad
septingentesimū annū dñi teneret im-
plicata vt scribit bonifa. in epistola ad re-
gem anglie. Est enī terra multū nemo-
rosa pauciosa plus alendis gregibus q̄
ferendis frugibus apta. multis fontib;
et amnibus est irrigua. emosa. s. lip-
pia atq; rura et multis alijs. fontes ha-
bet salis et montes fertiles in metallis.

abundat fructibus glandib; nucibus ab-
q; pomis. etiam feris porcis pecudibus et
iumentis. populus cōmuniter elegātis
stature est et p̄cere venuste forme et fortis
corpore et audax mente. militiā habet co-
piosam ac mirabiliter animosam prom-
ptam ad arma continue et paratā. ciuita-
tes habet fortes et munitas castra fortis-
sima et opida tā in montib; q̄ in planis.

Capitulū. CLXXI

De vitonia

Vitonia est prouincia paruula vl-
tra daciā versus orientem a vi-
toze dicta eo q̄ sit graminosa et
nemorosa multis aquis et fontibus pro-
fusa. cuius gleba est frugum ferax. gens
quondam barbara seu incōposita ac in-
cultā. nunc vero danozū regibus pariter
et legibus est subiecta. Terra vero tota
est a germanis et danis pariter inhabita-
ta. quere supra in litera R. de riualia. hec
terra a nogardozū gente et rutilozū p̄ flu-
uiū maximū qui narua dicitur est leparata

Capitu. CLXXII.

De zvinlandia

Zvinlandia est patria iuxta montē
tana norvegie versus orientem
sita super litus oceani protensa
non multū fertilis nisi in graminibus et
siluis. gens eius est barbara agrestis et
seua. magicis artibus occupata. vnde et
nauigantibus per eorum litora vel apud
eos propter venti defectum morā cōtra-
hentibus ventum venalem offerunt atq;
vendunt. globum enī de filo faciunt et di-
uersos nodos in eo cōnectētes vsq; ad
tres nodos vel plures de globo extrahi p̄-
cipiunt s̄m q̄ voluerint ventum habere
fortiore quibus propter incredulitates
illudentes demones aerem cōcutāt et vē-
tum maiore vel minore exatāt s̄m q̄ plu-
res nodos de filo extrahunt vel paucio-
res. et quādoq; in tantū cōmouēt ventū
q̄ miseri talibus fidem adhibentes in-
sto iudicio submergūt.

Capitu. CLXXIII

De vitria

Atria est insula modica in mari
britanico sita distans a britania
maiori paruo freto interposito
sepata. cuius gleba ad frumeta est optima
multas habes siluas et nemora. multas
feras pecora et iumenta. fontes et amnes
insula irrigates quo ad tempiem est sa-
luterrima et in fructibus vberissima esse
hec ab anglis hodie inhabitatur.

Capit. CLXXIII

De yselandia

Iselandia est regio vltima in eu-
ropa a septentrione vltra norre-
giam sita perpetuo glacie in remo-
tioribus eius finibus condemnata profe-
ditur assit sup litus oceani maris versus
septentrione. vbi mare p nimio frigore co-
gelatur. ab oriente habens scythia supio-
rem. ab austro norre regiam. ab occiden-
te oceani hyternicu. ab aquilone ma-
re cogelatu. Et est dicta yselandia quasi
terra glacie eo q ibi dicitur esse mon-
tes nivi in glacie duriciem congelati.
Ibi cristalli inueniuntur in illa etiam re-
gione sunt albi vrsi marini et ferocissi-
mi qui vngulo glacie rumpit et forami-
na multa facit per que in mare se iner-
gunt et sub glacie pisces capientes eos
extrahit per foramina pdicta et ad litus
referentes inde viuunt. terra est sterilis
quo ad fruges. exceptis paucis locis in
quor valido vix crescit auena. gramina
tantummodo et arbores in locis vbi habi-
tant vites pturit et pducit. et in illis pti-
bus feras gignit et iumeta nutrit. Unde
de piscibus et venationibus et carnibus p ma-
iori pte popul terre viuunt. oues p frigo-
re ibi viuere no pnt. et ideo incole de fe-
raru et vrsor pelibus quos venatu capiunt
contra frigus se muniunt et corpora sua tegunt
alia vestimenta habere non pnt nisi aliu-
de referantur. gens multum corpulenta
robusta et valde alba. piscationi redita et
venationi.

Capitulū CLXXV

De zeugia

Zugia siue zeugis est prouincia
vbi est maior cartago vel minor

affrica. inter bisantium et numediam si-
ta. vt dicit Isid. libro. xiiij. Hec a septen-
trione mari siculo est iuncta vt dicit idē
et a meridie vsq ad regionem getuloru
porrecta. cuius proxima sunt frugifera
vltiora vero testis et serpentibus plena.
ibi onagri et fere siluestres ibi mira et mo-
struosa inueniuntur. vt idem dicit.

Incipit liber XVI

De lapidibus preciosis.

Descriptis
proprietatibus terre et
partium eius in gene-
rali. restat adiuvante
domino aliqua hic in-
serere de eius ornatu

in speciali. **S**orum autē que ornant ter-
ram quedam sunt simpliciter inanima-
ta et insensibilia. vt omnia metheorica. q
in venis terre generantur qualia sunt la-
pides colores et metalla. et de illis primo
per ordinem est agendū. Quedam vero
vegetabilia vt radices herbe et arbusta.
Quedam autē sensibilia. vt homines et
iumenta. de quibus vltimo est tractandū.
primo ergo ab his que generantur in ter-
ra et in venis eius per ordinem alphabeti
hic dicendum est.

Capitulum primū

De arena

Arena ab ariditate est dicta que
si manu pressa fuerit pre ficcitate
et duricia stridorem facit que
si in veste candida et aspersa fuerit nihil
sordis post se relinquit. vt dicit Isidorus
libro. xvi. ca. iij. Arena siquidē in aquis
marinis ab omni limositate et lutea vi-
scositate abluitur. vt dicit Arestus. in li.
de proprietatibus elementorum. et ideo propter vi-
centem in ea ficcitate coagulati in lapi-
dem perfecte non permittitur. Terra ei pura
vt dicit idē li. met. iij. lapis non fit quia
continuatione non facit. sed commutatione
et ideo ficcitas vincens omnem humiditatem non per-
mittit eam totaliter in lapide solidari. In e-
rgo arena terra cui est substantialiter durior s-